

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD-VOOR-HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

3^E JAARGANG

WOENSDAG 10 JULI 1918

No. 132

**Stoomvaart-Maatschappij
NEDERLAND
AMSTERDAM.**

**Stoomvaart-Maatschappij
ROTTERDAMSCH LLOYD
ROTTERDAM.**

TIJDELIJKE MAILDIENST
JAVA—SAN FRANCISCO vice versa
via
Singapore, Hongkong, Manilla,
Nagasaki en Honolulu.

VRACHTBOOTDIENST
van Java naar San Francisco vice versa, in
vereniging met de Java-China-Japan Lijn.

JAVA—NEW YORK LIJN.
Geregelde vrachtbootdienst van New York
naar Nederlandsch-Indië vice versa, via het
Panama-Kanaal in samenwerking met
andere Maatschappijen.

JAVA—BENGALEN LIJN.
Geregelde dienst van Nederlandsch-Indië
naar Rangoon en Calcutta vice versa.

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN.
Geregelde stoomvaartdiensten tusschen
Nederlandsch-Indië, China en Japan.

JAVA—PACIFIC LIJN.
(onder Directie der Java—China—Japan
Lijn) maandelijksche dienst tusschen *Neder-
landsch-Indië* en San Francisco, via Manilla
en Hong-Kong.

F. & W. VAN DAM
Makelaars in Assurantiën
Wijnhaven 63 - Rotterdam

belasten zich met het
plaatsen van
alle Assurantiën,
onverschillig van wel-
ken aard, geene uit-
gezonderd.

**N.V. Furness' Scheepvaart-
en Agentuur Maatschappij**

ROTTERDAM—AMSTERDAM

Telegram-Adres: „FURNESS”
Telefoon Nos. ROTTERDAM 7744/47
" " AMSTERDAM N 5866, N 1267

Reeders, Cargadoors, Expediteurs, Kolen-
handelaren, Stuwadoors, Assurateurs, etc.

Speciale afdeling voor het bevrachten
van scheepsloadingen per stoomende en
zeilende ruimte.

AAN- EN VERKOOP VAN SCHEPEN

GEREGELDE LIJNEN VAN EN NAAR:

BALTIMORE (Holl. Amer. Lijn) elke 10/14 dagen
*CARDIFF (en Birmingham District) wekelijkse
*MIDDLESBROUGH elken Zaterdag
*STOCKTON ON TEES elken Zaterdag
*SUNDERLAND elken Zaterdag
*ALEXANDRIE elke 2/3 weken
CANADA (via Londen) elke 10 dagen
AUSTRALIE (via Londen) elke 14 dagen
*ZUID-AMERIKA (via Antwerpen) elke 2/3 weken
*MAROKKO (via Antwerpen) elke 14 dagen
CUBA (via Liverpool) elke 10 dagen
Doorvrachten naar en van alle deelen der wereld.
Levering van Engelsche Stoomkolen en Gaskolen.

* Diensten tijdens den oorlog gestaakt.

Nationale

Levensverzekering-Bank

OPGERICHT 1863

TE

ROTTERDAM.

**ROTTERDAMSCH
BANKVEREENIGING**

Rotterdam 's-Gravenhage
Boompjes Mauritskade
Delfshaven Bezuidenhout
Feijenoord Kneuterdijk
Glashaven Naaldwijk
Schiedam Rijswijk
Vlaardingen Scheveningen

Amsterdam

Rokin

Zaandam

KAPITAAL EN RESERVEN

f 66.000.000,—

**NATIONALE
BANKVEREENIGING**

Hoofddirectie en Centrale
Administratie te Utrecht

Alkmaar, Alphen a. d. R., Amersfoort,
Apeldoorn, Arnhem, Assen, Barneveld,
Bodegraven, Borculo, Boskoop, Den Burg
(Texel), Coevorden, Culemborg, Delft,
Deventer, Doetinchem, Dokkum, Dordrecht,
Drachten, Ede, Franeker, Geldermalsen,
Goes, Gorinchem, Gouda, Groenlo, Gronin-
gen, Haarlem, Harlingen, Heerenveen, Den
Helder, Hengelo (O.), Hoogeveen, Hooge-
zand, Hulst, Katwijk, Leeuwarden, Leiden,
Lochem, Meppel, Middelburg, Nijmegen,
Oostburg, Purmerend, Schagen, Schoon-
hoven, Sliedrecht, Sneek, Stadskanaal,
Terneuzen, Tholen, Tiel, Uithoorn, Utrecht,
Veendam, Veenendaal, Vlissingen, Wilder-
vank, Woerden, IJmuiden, Zeist, Zierikzee,
Zutten, Zwijndrecht.

KAPITAAL EN RESERVEN

f 7.200.000,—

De aandacht wordt gevestigd op de afgifte
van Binnenlandsche Credietbrieven,
waardoor in ruim 70 plaatsen in Nederland
gelden franco kunnen worden opgenomen.

**ZUID-NEDERLANDSCHE
HANDELSBANK**

Kapitaal f 3.000.000,—

EINDHOVEN - TILBURG - 's-HERTOGENBOSCH
BRED A - MAASTRICHT - SITTARD - VENLO

Belast zich met
de behandeling van alle bankzaken

SAFE DEPOSIT

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, CHERIBON, HONGKONG, INDRAMAJOE,
MEDAN, MENADO, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG,
SINGAPORE, SOERABAYA, TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 35.000.000,—

Reserven f 17.400.000,—

N. V. W. van Driel's Stoomboot- en Transportondernemingen

ROTTERDAM

Reeders, Cargadoors, Expeditours, Zeebevrachtingsagenten

Telegramadres: FIAT.
Telefoonnummers: 1958, 1977, 1997.

GEBROEDERS SCHEUER

Assurateurs en Assurantiebezorgers
Expeditours en Cargadoors

AMSTERDAM EN ROTTERDAM

Verzekering van Koopmansgoederen tegen
transport, molest, brand en diefstal tegen
concurrerende premiën.

FRANSCH-HOLLANDSCHE
OLIEFABRIEKEN

„CALVÉ-DELFT”

TE DELFT

ARTIKELN:

Delftsche Slaolie

Arachide-olie

Sesam-olie

Soya-olie

Bakkers-olie

Plantenvet Delfia

Cocos-olie N. O. F.

Grondnotenkoeken en -meel

Sesamkoeken en -meel

Cocosmeel

Naamlooze Vennootschap

Nederlandsche Groenten- en Vruchtendrogerij

TE BREDA.

Maatschappelijk Kapitaal f 3.000.000,—,

verdeeld in 3000 gewone aandelen à f 500,— en 3000 6 pCt. cum. pref. winstd. aandelen à f 500,—
waarvan geplaatst en volgestort 1000 gewone en 1000 preferente aandelen.

COMMISSARISEN:

H. F. SCHUTTER, Graanfactor, te Rotterdam.
F. J. STULEMEIJER, Industrieel, te Teteringen.
C. L. STULEMEIJER, Industrieel, te Breda.

DIRECTIE:

J. ROEK.
TH. J. J. LAMMERS.

Uitgifte van 1000 Gewone Aandelen à f 500,—

tegen den koers van 110 pCt. met voorkeursrecht voor aandeelhouders.

Ondergeteekenden berichten, dat de **INSCHRIJVING** op bovengenoemde uitgifte te hunne kantoren is opgesteld op

DINSDAG 16 JULI a.s.,

op de voorwaarden als vervat in het prospectus dato heden, hetwelk op aanvraag verkrijgbaar is.

MARX & Co's BANK { Rotterdam.
KERKHOVEN & Co. { 's-Gravenhage.
Amsterdam.

MAATSCHAPPIJ
voor
Scheeps- en Werktuigbouw
„FIJENOORD”
ROTTERDAM

Kruisers — Torpedoboorten
Onderzeeboten

Mailstoomschepen
Vrachtstoomschepen
Baggermateriaal

Machine-installaties
tot 65000 P.K.

Scheeps-Zoelly-Turbines

Machines en apparaten voor
Suikerfabrieken, enz.

Maatschappij tot Vervaardiging van
Snijmachines
volgens „van Berkel's Patent”
en van andere Werktuigen,
TE ROTTERDAM.

Maatschappelijk Kapitaal f 5.000.000,—,
waarvan f 2.500.000,— geplaatst en volgestort.

UITGIFTE

VAN

2500 Aandeelen à f 500,— Nominaal

tegen den koers van 130 pCt.
met voorkeursrecht voor aandeelhouders.

Ondergeteekenden berichten, dat de **INSCHRIJVING** op
bovengenoemde uitgifte te hunne kantoren is opengesteld op:

VRIJDAG 12 JULI a.s.,

op de voorwaarden als vervat in het prospectus dato heden,
hetwelk op aanvraag verkrijgbaar is.

MARX & Co's BANK } Rotterdam.
 } 's-Gravenhage.
KERKHOVEN & Co., Amsterdam.

5 Juli 1918.

Internationale
voor **Bank**
voor **zakelijken waarborg**
te Groningen.

5% pandbrieven
TOT DEN **97%**
KOERS VAN

The Ph. van Ommeren Corporation of New York
42 BROADWAY NEW YORK

belast zich met expeditie en verscheping van goederen van
Amerika naar Holland, Ned. Oost- en West-Indië
enz. enz. en desgewenscht ook met opdrachten van anderen aard
Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door
PHS. VAN OMMEREN, Rotterdam.

DE SPAARNE-BANK
HAARLEM

Gestort Kapitaal en Reserves f 1.184.000,—
REKENING-COURANT, CREDIETEN, INCASSEERINGEN, ASSURANTIËN,
WISSELS, EFFECTEN, COUPONS, PROLONGATIËN, DEPOSITO'S, ENZ.

ONTVANG- EN BETAALKAS
NIEUWE DOELENSTRAAT 20—22 AMSTERDAM

KAPITAAL EN RESERVEN f 5.500.000,—

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4 PCT.

GELDEN OP DEZEN TERMIJN GESTORT ZIJN NA AFLOOP VAN HET
JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.
NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STILZWIJGEND VOOR
GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.
DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER HALF JAAR
OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

Een polis der

NILLMIJ

van 1859

's-Gravenhage, Veenestraat 1

geeft volledige
zekerheid en rust.

Rotterdamsche Scheepshypotheekbank

Commissarissen: Mr. J. B. VAN BERCKEL, Directeur der 's-Gravenhaagsche Crediet-Vereeniging en Deposito-Kas; D. G. VAN BEUNINGEN, Directeur der Steenkolen-Handelsvereeniging; *Mr. J. COERT, Advocaat; Z. W. C. DEKKERS, Lid der firma Erhardt & Dekkers; Mr. TH. A. FRUIN, Advocaat; *J. VAN DER GIESSEN, Directeur der N.V. C. van der Giessen & Zonen's Scheepswerven; *A. GLEICHMAN, Lid der firma M. van Marle; J. B. A. JONCKHEER, Directeur der Stoomvaart-Maatschappij „Nederland”; Mr. K. P. VAN DER MANDELE, Directeur der Rotterdamsche Bankvereeniging; *J. MEES Mzn., Lid der firma Bonn & Mees; PHS. VAN OMMEREN Jr., Lid der firma Phs. van Ommeren; J. RYPPERDA WIERDSMA, Directeur der Holland-Amerika-Lijn, te Rotterdam.
*Raad van Toezicht.

Directeur: Mr. W. C. MEES.

Uitgifte van 5 pCt. PANDBRIEVEN

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ

GESTORT KAPITAAL f 70.000.000,—

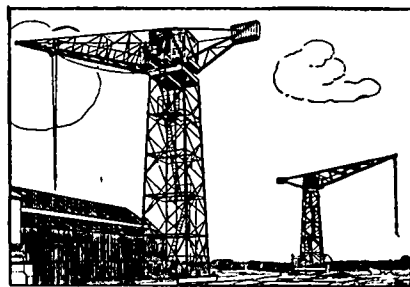
STATUTAIRE RESERVE f 11.595.462,—

Hoofdkantoor: AMSTERDAM - Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in de voornaamste plaatsen van NEDERLANDSCH-INDIË,
in de STRAITS-SETTLEMENTS, in BRITSCH-INDIË en in CHINA.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten,
Incasseeringen en Financieringen, Schriftelijke of Telegrafische Credieten,
Reiscredietbrieven, Deposito's, Rekeningen-Courant,
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

Nederlandsche Staalindustrie
Rotterdam
Yzerbouw - Lijsten - Kranen

Bank-Associatie

Wertheim & Gompertz 1834 en Credietvereeniging 1855.

GEBR. VAN UDEN

ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
Bevrachtingsagenten - Expeditieus
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN
Telegram-Adres: „VANUDEN”

R. MEES & ZONEN

ANNO 1720

BANKIERS

SCHIEDAM — ROTTERDAM — VLAARDINGEN

Behandeling van alle Bankzaken

ASSURANTIE-MAKELAARS

ROTTERDAM — AMSTERDAM

Bezorging van alle Assurantiën

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

3^E JAARGANG

WOENSDAG 10 JULI 1918

No. 132

INHOUD

	Blz.
DE NEDERLANDSCHE GELD- EN GOUDPOLITIEK door v. B. W.	607
Organisatie van den Suikerhandel op Java door A. V.	609
De Zomerconferentie der Vereeniging voor Internationaal Recht door H.	610
Aluminium III door Ir. Cl. G. Driessen	612
De Cultuurbank voor Suriname	615
AANTEKENINGEN:	
Weekstaten N. U. M.	616
Landafgifte in Koerland	616
De mijnbouw van Korea	617
Uitvoer van den Belgischen Kongo	617
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	617
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	618
MAANDCIJFERS:	
Emissies	619
Rijkspostspaarbank	619
Postcheque en Girodienst	619
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	620—626
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

- Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Secretaris-Redacteur: G. E. Huffnagel.

Secretariaat: Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.
Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijge Plaatweg 37.
Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: Economisch Instituut.
Postcheque en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 12,—. Buitenland en Koloniën f 14,—
per jaar. Losse nummers 30 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het
weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande
ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos,
voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonne-
ment volgens tarief. Administratie van abonnementen
en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.

8 JULI 1918.

De meerdere geldvraag ter gelegenheid van de
maandwisseling is slechts van zeer voorbijgaanden
aard geweest.

De Juli-termijn, die in normale jaren meestal een
van de belangrijkste was, is nu ook al zoo inge-
krompen, dat in 2 of 3 dagen aan de geldvraag vol-
daan en de gewone ruimte op de geldmarkt weder
teruggekeerd was. Vooral het aanbod van wissels
voor particulier disconto was zeer gering. De koers
liep dan ook terug van 3 tot 2½ à 2¼ pCt. Ook op
de prolongatie-markt waren de omzetten uiterst be-
perkt. De notering schommelde tusschen 3 en
3¼ pCt.

Uit den weekstaat van de Nederlandsche Bank is
eveneens te zien, dat de geldvraag zeer gering is ge-
weest.

De binnenlandsche wissels zijn met circa 2 miljoen
verminderd. De beleeningen, die de vorige week met
2½ miljoen waren vermeerderd, zijn nu weder 3 mil-
lioen teruggelopen. Van den meerderen omloop van
bankbiljetten ad bijna 25 miljoen is wel is waar nog
slechts ruim 1 miljoen teruggevloeid, maar daaren-
tegen zijn de „rekening-courant-saldi van anderen”, die
de vorige week bijna 13 miljoen kleiner waren, nu
weder met tien miljoen toegenomen. In aanmerking
nemend, dat de vorige weekstaat was opgemaakt vóór
de maandwisseling en dus de cijfers in den loop der
week eerder nog slechter zullen geweest zijn, blijkt
een zeer snelle terugvloeiing te hebben plaats gehad.

Op de wisselmarkt waren de zaken weder gering.
Marken en Kronen bleven gezocht, zonder dat echter
een belangrijke stijging intrad. Het aanbod voor
ponden en dollars, bleef ook deze week nog aanhouden,
zoodat een nieuw laagte-record werd bereikt. Op dit
lage niveau ontstond eenige meerdere kooplust, ter-
wijl bovendien verschillende verkoopers tegen deze
lage prijzen niet langer wenschten af te geven, zoodat
een niet onbelangrijk herstel kon intreden. Het slot
was echter weder flauwer.

DE NEDERLANDSCHE GELD- EN GOUD-
POLITIEK.

De Redacteur van „Die Bank”, Alfred Lansburgh,
heeft in de Juni-aflevering van dat tijdschrift een
artikel geschreven over het bij de Staten-Generaal
ingediende wetsontwerp houdende Voorzieningen ten
aanzien van buitenlandsche effecten.

Aan de uiteenzetting van dat wetsontwerp knoopt
hij vast de hieronder samengevatte beschouwing over
de goudpolitiek van De Nederlandsche Bank en over
het standpunt, hetwelk hier ingenomen wordt bij het
verleenen van buitenlandsche credieten.

In de verschillende neutrale landen hebben — aldus
de schrijver — de Regeeringen invloed trachten te
oefenen op de wijze van vereffening van de betalings-
balans. De zich in oorlog bevindende importlanden
hebben door uitvoer van goederen en fondsen getracht
hún goudvoorraad te behouden. Daartegenover waren
de exporteerende neutrale staten geneigd goud tot
zich te trekken, van effecten slechts enkele soorten
aan te koopen en credieten slechts binnen zeer eng
getrokken grenzen toe te staan. De economische wet-
ten konden door deze stelregels echter niet buiten
werking gesteld worden. De onmogelijkheid, in- en
uitvoer van verbruiksgoederen ook slechts eenigermate
in evenwicht te houden en door het wisselverkeer

onderling te vereffenen, dwong de oorlogvoerende hun vermogen aan te tasten of schulden aan te gaan en de neutralen de betalingssurrogaten aan te nemen, welke elk der oorlogvoerende kon aanbieden. Zoo heeft ook Holland zijn goudvoorraad vermeerderd van 170 tot 730 millioen, aan effecten een bedrag, hetwelk op twee derde milliard gulden geschat wordt, ingevoerd en eveneens zeer belangrijke credieten verleend. Van den aanvang af heeft Holland het goud gaarne in betaling genomen en in het land trachten te houden. Slechts met tegenzin heeft de Regeering goud afgegeven, toen de Hollandsche valuta tegenover enkele landen — zoals Spanje, Zwitserland en Zweden — deprecieerde.

Men beschouwde den toevloed van goud als bijzonder voordelig voor het land, in tegenstelling met het binnenstroomen van effecten en het opvoeren van de buitenlandsche credieten, hetwelk men slechts duldde, daar anders de exporthandel verlamd zou worden en een voorname bron van inkomsten voor het land verloren zou gaan. In werkelijkheid was het echter, naar het oordeel van den heer Lansburgh, juist omgekeerd. De verhooging van het bezit aan buitenlandsche waardepapieren en het verkrijgen van belangrijke saldi in het buitenland was voor het land van oneindig meer waarde dan een verhooging van den goudvoorraad, welke een sterke vermeerdering van den bankbiljettenomloop ten gevolge had, waardoor de prijzen van de goederen omhoog werden gedreven. Voor de te vorderen bedragen in het buitenland konden later gemakkelijk goederen verkregen worden, waardoor matige goederenprijzen en een verhoogd gebruik mogelijk zouden zijn.

Zoals overal, waar de geldcirculatie sterk vermeerderd wordt, sloeg de vraag op den duur ook over op de beurs. Bepaalde fondsen werden tot fancykoersen opgedreven en de voorwaarden voor een crisis in het leven geroepen. De exporteurs en de banken, waarmede zij zaken deden, verleenden wel de noodige credieten, meest tegen effectenonderpanden en kochten de effecten, welke de oorlogvoerende landen opruimden. Zij maakten echter gebruik van de kunstmatige koopkracht om de effecten, welke zij òf gekocht hadden òf welke door het afloopen der beleeningen hun eigendom geworden waren, in groote bedragen onder het publiek te plaatsen. Een zoodanigè politiek is echter volgens den schrijver niet in het belang van het neutrale land, indien het voordeel wil trekken van de gunstige omstandigheden, in welke het verkeert. Door de voordelige positie, welke de neutralen op het oogenblik in het wereldverkeer innemen, is het hun belang tegenover het buitenland, hetwelk goederen en crediet dringend noodig heeft, zoo toeschietelijk mogelijk te zijn en zich in het binnenland te beperken. De winsten, door de exporteurs gemaakt en alle verdere te missen kapitalen, moeten beschikbaar worden gehouden om credieten aan het buitenland te kunnen verlenen en moeten vooral niet zoo gebruikt worden, dat de duurte in de oorlogvoerende landen naar het eigen land wordt overgebracht. Het kapitaal mag dus noch gestoken worden in industrieën, welke niet volstrekt noodzakelijk zijn voor de binnenlandsche behoefte, zoals ook het vervaardigen van luxe artikelen, noch mag het de grondstoffen en arbeidskrachten, welke van een zuiver winststandpunt loonender aangewend kunnen worden, van dezen „Kriegsdienst” afhouden.

Voor den duur van den oorlog is het verbod van invoer van effecten, voorzover het op economische en niet op politieke overwegingen steunt, naar het oordeel van den heer Lansburgh, niet in het belang van die takken van productie, welke op den uitvoer zijn aangewezen.

De vraag of de invoer van buitenlandsche fondsen al dan niet in het belang van het land moet worden tegengegaan, meenen wij te mogen laten rusten, nu het over dit wetsontwerp uitgebracht ongunstig ver-

slag naar het schijnt, dit ontwerp — voorloopig althans — van de agenda heeft afgevoerd. ¹⁾

Zowel op de uitzetting van onze geld- en goudpolitiek, als op de critiek daarop, zouden wij eenige kanteekeningen wenschen te maken.

Als algemeene stelling is zeker onjuist, dat het belang der neutralen zou medebrengen „die grösztmögliche Freigebigkeit gegenüber dem warenhungrigen und kreditbedürftigen Ausland.” Thans, nu de oorlog bijna vier jaren geduurd heeft, is het tegendeel waar geworden. Aanvankelijk ja bevond ons land zich tegenover Duitschland in den voordeeligen toestand van een handelaar, die den alleenverkoop van tal van sterk begeerde artikelen in handen had. Door het intreden van Amerika in den oorlog, is onze toestand echter veranderd. Noch grondstoffen, noch zuivelproducten kunnen wij thans nog in noemenswaardige hoeveelheid uitvoeren; daarentegen neemt onze behoefte aan verschillende grondstoffen als ijzer, staal en kolen enz. voortdurend toe.

Indien wij in de twee eerste jaren van den oorlog een fout begaan hebben, dan is het niet, dat wij van onze neutrale positie niet voldoende voordeel getrokken hebben, maar wel dat wij te weinig aan de toekomst gedacht hebben. Niet voorzien kon worden de duur van den oorlog, de verwickelingen op allerlei gebied, welke daarvan het gevolg geweest zijn. En in goed vertrouwen hebben wij op commercieel gebied ons tijdelijk voordeel, wellicht in te hooge mate, gezocht. Door den duur van den oorlog is thans echter duidelijk geworden, dat wij op onszelf zijn aangewezen.

Niettegenstaande de groote, in credieten omgezette vorderingen, welke wij op Duitschland gekregen hebben, is het thans onmogelijk door de bestaande uitvoerverboden de benodigde grondstoffen uit dat land in te voeren. Voor zoover niet overeengekomen is, dat die credieten eerst vervallen eenigen tijd na het sluiten van den vrede, is verlenging dier verplichtingen een thans vrijwel als van zelf sprekend beschouwde zaak. Betaling in goud acht Duitschland niet in zijn belang; terwijl dat land zijn eigen goudvoorraad spaarde, zijn uit Oostenrijk-Hongarije groote bedragen aan goud naar Nederland gezonden, vrij zeker grotendeels ter betaling van door Duitschland tegenover ons land aangegane verplichtingen. Aanvankelijk trachtte Duitschland door uitvoer van effecten en het aangaan van credieten zijn bestellingen in ons land te financieren. Op den duur bleek dit echter niet mogelijk; de voortdurende daling van den wisselkoers toonde dit aan.

Door den handel in buitenlandsche valuta op te dragen aan de Rijksbank en aan enkele groote bankiershuizen verzekerde het Rijk zich de voor zijne betalingen benodigde wissels. Deze regeling werd in 1917 nog verscherpt. Hierdoor was de invloed van groote importen en exporten op den wisselkoers vrijwel uitgeschakeld. De betalingen van alle aankopen werden aldus gecentraliseerd en toen het Duitschland mogelijk was om bij het afsluiten van de economische overeenkomst, buiten de betaling van zijne exporten ook nog een groot crediet in Holland te verkrijgen, konden alle importen, hetzij met goederen betaald worden, hetzij op crediet gekocht worden. Het streven van Duitschland in de toekomst zal echter zijn, zoals ook uit de laatste onderhandelingen met Zwitserland gebleken is, om den prijs van zijn export-artikelen, waarvan dat land thans tegenover de omliggende rijken vrijwel het monopolie heeft, zoo hoog op te voeren, dat al zijne verplichtingen uit de provenus van zijn export betaald kunnen worden. Van een op groote schaal verder credietverlenen aan Duitschland door Holland zal, vooral ook door de inperking van

¹⁾ [Door het kamerlid Mr. Patijn is dezer dagen een amendement ingediend, strekkende aan den maatregel een exceptioneel karakter te geven en voorts ev. uit te vaardigen verboden voorshands niet langer van kracht te doen zijn dan tot 1 Juli 1920. — Red.]

onzen uitvoer, vermoedelijk dan ook wel geen sprake meer zijn.

Zoo hebben zich de feiten ontwikkeld. En nu zou het onverstandig geweest zijn, dat De Nederlandsche Bank iedereen vreemden schuldenaar, die zijne schulden in goud wenschte af te doen, daartoe in staat zou hebben gesteld? Dit zou het alleen geweest zijn, indien de Bank door goud te weigeren, den invoer van anders niet te krijgen goederen had kunnen afdwingen; sterk valt te betwijfelen of een dergelijke politiek ooit succes zou gehad hebben, doch zeker kan zij thans niet meer gevolgd worden. In de eerste jaren van den oorlog moge de meening verdedigbaar geweest zijn, dat eene rentegevende vordering te verkiezen ware boven betaling in goud; thans, nu de oorlog nog steeds voortduurt en niemand meer kan overzien, hoe de meeste der oorlogvoerende staten hun verplichtingen zullen afdoen, is betaling in goud te verkiezen boven de in de practijk steeds verlengbare credieten.

Trouwens de vrijheid om te kiezen wordt ons niet meer gelaten. Duitschland geeft reeds sedert geruimen tijd geen goud aan ons land meer af, daar het dit metaal te noodig heeft als dekking zijner bankbiljetten en wellicht ook voor contante betalingen in Turkije en de Oekraïne. En de tijd schijnt dan ook niet ver meer, dat tegen levering van goud Duitschland bereid zal zijn ons althans eenige goederen te leveren, welke wij niet zouden verkrijgen, indien wij slechts vorderingen in papier op dat land hadden.

Tegenover de Geassocieerde Regeeringen is ons eveneens de keus niet meer gelaten. Goederen worden niet ingevoerd, zoodat wij bij den noodgedwongen verkoop onzer Indische producten wel in het verleenen van de noodige credieten moeten toestemmen. Voor zoover voor aflossing van „Exchequer Bonds” of voor afdoening van eventueele andere verplichtingen contante betaling noodig is, voorziet Engeland daarin door goudzendingen. Engeland kan dit doen zonder de positie van zijn circulatiebank al te zeer te verzwakken, daar dat land de grootste producent van goud is en bovendien in Londen veel Fransch en Russisch goud als onderpand voor opgenomen gelden gedeponereerd is.

Naarmate de oorlog langer duurt en de muntstelsels door de uitgifte van steeds meer papiergeld worden verzwakt, wordt het waarschijnlijker, dat goud na den oorlog zal worden de internationale waardemeter. Het is dan ook voor ons land van belang bij het sluiten van den vrede een goudvoorraad te bezitten, waaruit, indien dit voor den invoer van grondstoffen noodig mocht zijn, groote bedragen kunnen worden afgegeven.

Mocht dit gebeuren, dan zal de bankbiljetten-circulatie eveneens inkrimpen.

Het eenige nadeel, hetwelk dan ook aan onzen grooten goudvoorraad verbonden zou kunnen zijn, is de invloed, welken eene grotere geldcirculatie op de prijzen heeft. En ook omtrent dit vraagstuk begint hoe langer hoe meer de meening ingang te vinden, dat de hogere prijzen meer zijn toe te schrijven aan de schaarschte aan goederen en aan den psychologischen invloed, welken dit feit op ons allen heeft, dan aan de vermeerdering der ruilmiddelen. Het feit, dat stijging van prijzen voortgezette stijging teweeg brengt, blijkt telkens.

Ontegenzeggelijk wordt echter de invloed van de geldruimte in ons land op de fondsenmarkt door den schrijver overschat. Eene abnormale hausse, zooals in Oostenrijk, heeft in ons land niet plaats gevonden. Door de schitterende in de eerste jaren van den oorlog verkregen resultaten en de toen bestaande vooruitzichten stegen verschillende fondsen belangrijk, maar deze stijging is zelfs voor cultuur- en scheepvaartwaarden binnen de perken gebleven. Cultuurwaarden zijn thans gedaald niet doordat de koers eerst te hoog was opgezet, maar doordat niet te voorzien was, dat de verscheping der Indische producten binnen korten tijd zoozeer bemoeilijkt zou worden. Scheepvaartwaar-

den handhaven zelfs in dezen tijd nog haar belangrijk verhoogde koersen.

Een groot gedeelte van zijn artikel wijdt de schrijver aan den val der firma Erdmann & Hethey. Ook het faillissement dier firma schrijft hij toe aan de verkeerde geldpolitiek van den Nederlandschen Staat. De firma Erdmann & Hethey zou volkomen rationeel credieten verleend hebben aan Deutsche importeurs, doch zou, toen de daling der fondsenmarkt in Nederland intrad, hier geen steun gevonden hebben, waardoor zij haar fondsenposities niet kon handhaven.

Ook hier blijkt, dat de schrijver over Nederlandsche toestanden niet juist is ingelicht. De firma Erdmann & Hethey had speculatieve posities loopen in verschillende eerste klasse fondsen; zij maakte hiervoor gebruik van de bemiddeling van talloze bankiers en commissionnairs, omdat haar naam nimmer goed geacht is voor de groote bedragen, welke zij op die wijze op naam van anderen op de beurs opnam; de positie van deze firma bleek bij haar faillissement dan ook reeds sedert geruimen tijd zeer zwak geweest te zijn.

v. B. W.

ORGANISATIE VAN DEN SUIKERHANDEL OP JAVA.

Nu de suikerprijzen op Java tot beneden den kostprijs gedaald zijn, terwijl de suikerfabrikanten in de overige productielanden der wereld grof geld verdienen en in de meeste consumptielanden hongersnoodprijzen voor suiker betaald worden, is het geen wonder, dat de Java-fabrikanten op middelen zinnen, om in deze wanverhouding verandering te brengen.

De oorzaak van den grooten achteruitgang der prijzen van Javasuiker mag hier nogmaals kort worden samengevat. Gebrek aan scheepsruimte belet den afvoer naar de meer verwijderde afzetgebieden in Europa en Amerika van den overtolligen voorraad op Java, voor zoover die in de groote Oostersche consumptielanden (Britsch-Indië, China en Japan) niet benodigd is en het gevolg hiervan is, dat ieder fabrikant gebruik wil maken van die verkoopkansen, welke zich nog bieden. De buitenlandsche koopers hebben deze wonde plek spoedig ontdekt en komen nu telkens met lagere biedingen, die ten slotte ook door den een of anderen verkooper geaccepteerd worden. Zelfs ongesoliteerde vaste offertes worden tot telkens lagere prijzen door sommige fabrikanten gemaakt, hetgeen demoraliseerend op de markt moet werken. Zoo konden de prijzen voor witte Javasuiker uit den oogst 1918, waarvan in Januari de eerste verkoopen plaats vonden tot $f 9\frac{1}{2}$, welke prijs toen reeds laag bevonden werd, dalen tot $f 6$, terwijl voor No. 16 en h. en Muscovados heden ongeveer $f 5$ genoteerd wordt. Engeland en Amerika zouden op deze lage prijsbasis natuurlijk veel liever Javasuiker koopen dan tot ruim den dubbelen prijs Cubasuiker, maar voor het lange traject van Java naar Europa of Amerika kunnen tegenwoordig geen schepen afgestaan worden en zullen deze landen dus — zoo lang nog op Cuba of in andere dichterbij gelegen productielanden suiker verkrijgbaar is — geen Javasuiker koopen, hoe laag de prijzen daarvoor ook zijn.

Niets lijkt dus natuurlijker, dan dat voor dat gedeelte van den Javaoogst, dat nog wel verkocht kan worden en wel speciaal naar Britsch-Indië, China en Japan, de prijzen hooger vastgesteld worden, maar daarvoor is samenwerking noodig. Deze samenwerking nu is bij de tot dusver zoo onafhankelijk optredende suikerfabrikanten moeilijk te verkrijgen en toen het verleden jaar eindelijk gelukt was de Java-Suiker-Vereeniging op te richten, die — alhoewel niet alle fabrikanten aangesloten waren — in het begin een weldadigen invloed op de markt uitoefende en bij goede leiding dezen invloed had kunnen behouden, bleek deze Vereeniging ten slotte een fiasco te zijn, omdat elke deskundige leiding ontbrak. Ook had men bij de oprichting verzuimd den verkoop van latere oogsten zoo

lang de oorlog duurt daarbij in te sluiten of eventuele transacties tenminste afhankelijk te stellen van de toestemming der Vereeniging. De met deze Vereeniging opgedane ervaringen moedigen dus niet aan tot herhaling eener combinatie van uitsluitend fabrikanten. Ook bestaat dan het gevaar, dat zich ook de suikerkoopers op Java aansluiten ter beveiliging hunner belangen tegenover de gecombineerde verkoopters.

Onder deze omstandigheden hebben de Java-suikerfabrikanten den eenig mogelijken weg ingeslagen om tot verbetering van den toestand te geraken. Zij hebben zich tot de werkelijk deskundigen in den suikerhandel gewend n.l. tot de groote suiker-exportfirma's en hare medewerking ingeroepen. Deze medewerking werd in principe bereidwillig toegezegd en nu zijn aan den eenen kant de suikerfabrikanten en aan den anderen kant de suikerexporteurs aan het onderhandelen om de voorwaarden vast te stellen voor eene vereeniging der verschillende belangen. Het idee is om de gecombineerde exporteurs tegen eene vaste vergoeding als verkoopagenten te laten optreden van de gecombineerde fabrikanten en waar bij beide partijen de goede wil schijnt te bestaan om tot een bevredigend resultaat te komen, daar mag men ook de hoop koesteren, dat iets goeds tot stand zal komen. Het zal zeker in het belang van geheel Java zijn, wanneer aan den tegenwoordigen abnormalen en onnoodigen toestand van verliesgevend prijzen spoedig een einde komt.

De abnormaliteit van den toestand laat zich niet beter illustreeren dan door de volgende tabel van Dr. Prinsen Geerlig's van de suikerprijzen (met inbegrip van alle accijnzen en rechten) in de verschillende landen op 1 Juli:

Land	Noteering	Omrekening in gulden p. 100 K.G.
Java.....	7 gulden per pikol	11,33
Denemarken	55 kronen „ 100 K.G.	36,67
Vereenigde Staten	7.45 cent „ pound	40,95
Duitschland.....	36 mark „ 50 K.G.	42,67
Zweden	74 kronen „ 100 „	49,33
Nederland	51.50 gulden „ 100 „	51,50
Zwitserland.....	112 francs „ 100 „	53,76
Spanje	142 pesetas „ 100 „	68,16
Groot-Britannië ..	57 sh/9 d. „ cwt	68,83
Polen	120 mark „ 100 „	71,11
Oostenrijk	146 kronen „ 100 „	73,00
Noorwegen	110 kronen „ 100 „	73,35
Frankrijk	173 francs „ 100 „	83,04
Hongarije	212 kronen „ 100 „	106,00
Italië	225 lire „ 100 „	108,00
België	286 francs „ 100 „	137,28
Oekraïne	72 roebel „ poed	562,00

Het is de bedoeling aan de gedachte combinatie slechts een tijdelijk karakter te geven, zolang de oorlog duurt, resp. totdat de groote voorraden op Java geslonken zullen zijn en de afscheep weder geregeld kan plaats hebben. Daarna zal men weder terugkeeren tot de oude wijze van zelfstandigen vrijen verkoop en vrije concurrentie voor alle exporteurs en handelaren in suiker onder inachtneming der lessen, opgedaan bij den verkoop aan speculanten zonder waarborg. Bij dit systeem van vrije concurrentie is de Java-suikercultuur altijd wel gevaren.

A. V.

DE ZOMERCONFERENTIE DER VEREENIGING VOOR INTERNATIONAAL RECHT.

De Nederlandsche Vereeniging voor Internationaal Recht (Nederlandsche groep van The International Law Association) besloot in haar bestuursvergadering van 9 Maart j.l. een nationale zomerconferentie te houden ter bespreking van de vraag: „Wat kan er na den oorlog worden gedaan om de samenwerking op het gebied van het internationale recht te hervatten en Nederland weer (misschien mag deze beperking overbodig geacht worden) te maken tot een centrum van die samenwerking!”, terwijl overeengekomen werd een aantal korte zakelijke inleidingen voorafgaand in het

licht te geven, betreffende onderwerpen, die de eventuele rubrieken van bespreking zouden kunnen vormen. In het 9de nummer met supplement 9a der Mededeelingen van voornoemde vereeniging zijn de verhandelingen, die daarop ontstonden en die dus zullen kunnen dienen als inleiding van verdere bespreking ter vergadering, welke bepaald is op Zaterdag 13 Juli a.s., verschenen.

De rij wordt geopend met een bericht van Mr. C. D. Asser Jr., secretaris van de Nederlandsche Vereeniging voor Zeerecht, die voor de rubriek volkenrecht schrijft over: „Herstel van onrecht in den zeeoorlog”. De onrechtmatige behandeling door de Neutralen in den zeeoorlog ondervonden, wordt als volgt ingedeeld:

a. de uitoefening van het nog steeds erkend buitrecht;

b. de onzekerheid aangaande den omvang en de willekeurige uitbreiding van bedoeld recht;

c. de eenzijdige berechting van de te dezer zake gevoerde procedures;

d. de, onafhankelijk van het buitrecht, verrichte onrechtmatige handelingen der oorlogvoerende mogendheden.

Allereerst wordt dan in het kort herinnerd aan wat bestond ten aanzien van prijsrecht- en prijsprocedure-wetgeving bij het intreden van het oorlogstijdperk, voor zoover Engeland, Frankrijk en Duitschland, geldt. De verstrekkende en zeer willekeurige afwijkingen van deze beginselen, waartoe de oorlogvoerende mogendheden zich in de volgende jaren gerechtigd achtten, vindt daarna vermelding, bijv. het vonnis inzake het s.s. Pomona ten aanzien waarvan het Prijsgerecht te Kiel verklaarde, dat de mogelijkheid bestond, dat dit schip op reis van Denemarken naar Nederland door Engelsche strijdkrachten zou worden aangehouden, de lading ergo in handen van Groot-Britannië zou kunnen geraken en daarom door het Kielsche gerecht prijs moest worden verklaard, een zeer onrechtvaardige beslissing, die haar ontstaan vindt in een volkomen onjuiste uitlegging van het begrip „bestemming”. Door aldra elk bewijs tegen het vermoeden van vijandelijke bestemming onmogelijk te maken, konden bijna alle vorderingen tot vrijlating van aangehouden goederen afgewezen worden en tevens de aangehouden schepen prijs verklaard worden. De hier vermelde onjuiste uitlegging van bestaande opvattingen ging nog gepaard met het in werking treden van nieuwe wetgeving, die geheel afweek van vroeger aanvaarde rechtsbeginselen.

Naast de schade door de Neutralen geleden uit prijsmaking werden deze nog ernstig getroffen door de afkondiging van verboden gebieden ter zee. De schrijver noemt in de eerste plaats onder dien hoofde het „Sperrgebiet”, door de Deutsche regeering op 1 Februari 1917 bekend gemaakt en doet in dit verband de volgende aanhaling uit de „Prisen-Ordnung”: „die Frage ob eine Blockade nach Zahl und Aufstellung der blockierenden Streitkräfte unter den vorliegenden geographischen Verhältnissen thatsächlich wirksam ist, in jedem einzelnen Falle der Nachprüfung durch das Preisengericht unterliegt.”

Hieruit, zegt Mr. Asser, blijkt dus, dat de Deutsche Prijzenhoven de rechtmatigheid van het Sperrgebiet als zoodanig en van daden daarin verricht hadden moeten onderzoeken. Niettemin hebben deze instellingen beklag uit dezen hoofde steeds afgewezen, onder bevestiging, dat deze kwesties hun niet door den Marinestaf werden opgedragen.

In eenige woorden stipt de schrijver dan aan het gebruik door de Geassocieerde Mogendheden gemaakt van het zoogenaamde „angarie-recht”, om daarna nog uitvoerig critiek uit te oefenen op requisities van schepen door Duitschland verricht. Mogen de Neutralen — dit is de vraag die de inleider thans stelt — in het aldus begaan „wettelijk onrecht” berusten? Het antwoord is voor hem ontkennend; men kome echter vooral niet te laat, doch doe zijn aanspraken aanstonds bij, of kort na, den aanvang der vredes-onderhande-

lingen gelden en dan, vervolgt Mr. Asser, slechts een gezamenlijke stap der Neutralen bij de gezamenlijke ex-belligerenten zou kunnen baten.

Voor de wijze van hernieuwd onderzoek der procedures die plaats vonden, bestaat keuze uit 2 stelsels. Volgens het ééne zou een hooger beroep kunnen bestaan, waarbij de in den oorlog gevelde vonnissen het uitgangspunt zouden vormen. Een tweede stelsel ware de geheele nieuwe behandeling der zaken, onafhankelijk van de beslissingen der nationale prijsrechters. Een nadere toelichting der omstandigheden, die voor deze herzieningen gelden, vormt het einde van dit prae-advies, hetwelk dan met deze opmerkingen besluit:

„Het volkenrecht heeft het in dezen oorlog hard te verantwoorden gehad; herhaaldelijk is beweerd, dat het slechts bruikbaar is in vredetijd, doch alle gezag verliest, zoodra de kanonnen aan het woord zijn.

„Zulks is juist, voor zooverre *gedurende den oorlog* cenc *preventieve* werking doorgaans onmogelijk is.

„Doch na afloop van den krijg, wanneer de kalmte is teruggekeerd en de zoogenaamde militaire belangen hebben opgehouden te gelden, kan het recht zijne plaats hernemen en vermag het *herstellend* op te treden, alwaar het tot *voorkomen* niet bij machte was.”

Als tweede in de reeks volgt voor de rubriek administratief recht de inleiding van Jhr. Mr. W. J. M. van Eysinga, hoogleeraar te Leiden, getiteld: „Verbetering der internationale Uniewetgeving”, terwijl na dit betoog volgt een in den vorm van stellingen geleverde toelichting van Staatsraad Mr. D. Josephus Jitta over internationaal privaatrecht. De vierde stelling van dit prae-advies luidt:

„Staten, die buiten den oorlog zullen zijn gebleven — de onderstelling is, dat ons land daartoe behoort — zullen tusschen de twee groepen van vroegere bondgenooten een eigenaardige positie innemen. Zij zullen wellicht een derde groep vormen; zij zullen hebben te overwegen of zij zich al of niet, althans bij bepaalde onderwerpen, bij de andere groepen of een harer zullen aansluiten; zij kunnen, ten slotte, als eindelijk de hartstochten zullen zijn bedaard, trachten het werk der universeele vastlegging van voorschriften te doen hervatten. In elk geval zullen zij de ontwikkeling van het internationaal privaatrecht krachtig dienen te bevorderen.”

Het beperkte bestek van een weekblad biedt ons niet de gelegenheid alle prae-adviezen uitvoerig te resumeeren en beperken wij ons dus tot de vraagstukken, die meer geregelde onderwerpen van behandeling zijn voor dit orgaan. Wij willen daarom weder iets uitvoeriger stilstaan bij de inleiding voor de rubriek handelsrecht van Mr. E. S. Orobio de Castro Jr., Secretaris der Internationale Vereeniging van Zee-assuradeuren, getiteld: „Het Internationale Verzekeringswezen.”

De verhandeling opent met er aan te herinneren, dat reeds voor den oorlog bekend was, dat de Engelsche assuradeurs rechtens niet gehouden zijn den onderdaan van het vijandelijke land verliezen, geleden gedurende den oorlog, te vergoeden op polissen aangegaan in tijd van vrede, maar dat door Engelsche assurantie-maatschappijen verklaard was, dat van deze bevoegdheid geen gebruik zou worden gemaakt. De oorlog stelde ons echter voor geheel andere feiten. Immers de Trading with the Enemy Proclamations geboden het afbreken der betrekkingen en de Duitsche Bondsraad is in deze politiek gevolgd.

Geen bedrijf is internationaler georganiseerd dan het Verzekeringswezen, zegt de inleider, en de onderwerpelijke tak van onderneming werd dan ook door de vermelde regeeringsbesluiten ten eenen male uit haar voegen gerukt. Menige ernstige poging is van assurantie-zijde gedaan om het onheil te weren, maar in bijna alle gevallen zonder eenig succes, ook al werd in de oorlogvoerende landen bij betrokkenen vaak een willig oor gevonden.

De moeilijkheden bleven echter niet tot de rechtstreekse betrekkingen tusschen de oorlogvoerenden beperkt, want aldra werden ook de Neutralen in den economischen strijd betrokken. Als gevolg ont deden de assurantie-agenten in neutrale landen zich dan ook van hun vertegenwoordiging van Centrale- of Entente-assurantie maatschappijen, met name geven de agenten van Fransche maatschappijen de vertegenwoordiging van Centrale corporatiën op. Het gevolg der actie was, dat de gansche Nederlandsche assurantiemarkt, voor zooverre gevormd door buitenlandsche maatschappijen is verdeeld in twee kampen.

Indien na den oorlog het assurantiebedrijf weder internationaal verknoopt wil zijn als vroeger het geval was, dan zal allereerst de genoemde oorlogswetgeving moeten verdwijnen en naar Mr. de Castro meent, zal de hervatting van de vroegere internationale betrekkingen noodzakelijk zijn. De Neutralen zullen daarbij hun intermediair kunnen bieden. Het zal een moeizaam en langdurig werk wezen; partijen over de geheele linie weder tot elkander te brengen, daarvoor is leiding noodig, voorlichting en organisatie en daartoe, zegt de inleider, is de Internationale Vereeniging van Zee-assuradeuren als geroepen. Geschetst wordt de geschiedenis van dit lichaam. Door de houding der oorlogvoerenden was het slot, dat de werkzaamheden der Vereeniging, die in 1911 te Parijs werd opgericht, geheel moesten worden opgeschort en de publicaties gestaakt.

Ons land, meent de prae-adviseur, is aangewezen om het Instituut uit de oorlogsverdooving wakker te schudden en ook de vele studievragen op assurantiegebied, welke internationale beteekenis hebben, moeten dan weder worden ter hand genomen. Er zijn ook nog andere middelen, aldus besluit de inleider, welke een algemeene toenadering kunnen begunstigen en genoemd worden dan een internationaal register, een internationale inlichtingen dienst, een bureau voor regeling van schaden, enz., een onderwerp, dat zooals de lezers van ons weekblad zich zullen herinneren ook aan de orde kwam in het artikel van Mr. R. Mees in No. 118 der E. S. B.

Ten slotte geeft Mr. C. van Vollenhoven, hoogleeraar te Leiden, enkele beschouwingen over het onderwerp: „Soorten van Grondgebied”, welke in dit bestek zonder nadere bespreking mogen blijven, gelijk ook het rapport inzake luchtvaartrecht, van Mej. Mr. J. F. Lycklama à Nijeholt, plaatsvervangend lid van den Octrooiraad, waarmede het supplement opent. In het rapport vindt men in 13 artikelen een ontwerp voor een internationale regeling van het luchtvaartrecht.

Door Mr. G. W. J. Bruins, hoogleeraar aan de Handels-Hoogeschool te Rotterdam, wordt voor de rubriek algemeene bespreking in verband met productie en handel gewezen op de goede diensten, die het meestbegunstigings-beginsel bewezen heeft. De inleider vangt de met vele documenteerende voetnoten voorziene verhandeling aan met een vermelding der wijzigingen of aandrang tot wijzigingen, resp. prijsgeving van het beginsel, die in den oorlogstijd ontstaan zijn. Allereerst voor wat Duitschland betreft, vervolgens Frankrijk en Engeland. Waar dus te verwachten valt, dat het meestbegunstigings-vraagstuk bij de nieuwe handelspolitiek mede op den voorgrond zal staan, wil de schrijver de beteekenis, die het beginsel vóór den oorlog heeft kunnen aanwijzen, met enkele woorden nagaan. Allereerst wordt genoemd de meestbegunstiging in haar oudsten vorm, waarin zij optrad tot verkrijging van een gelijk recht voor de verschillende landen tot het drijven van handel en vestiging in het land; dat de contessie deed. De moderne vorm, die in deze regels geen nadere omschrijving behoeft, kwam tot stand in den tijd, dat de handelstractaten opzettelijke instrumenten werden in de tariefpolitiek der verschillende staten. Deze nieuwe ontwikkeling van het besproken beginsel dateert men, zooals in herinnering wordt gebracht, van

het Cobdenverdrag uit den jare 1860, terwijl de bevestiging ligt in de bekende paragraaf 11 van het Frankforter Vredesverdrag. De inleider vermeldt vervolgens op welke wijze sedert getracht werd aan de volstreekte werking van de meestbegunstiging te ontkomen n.l. door de specialisatie van het douanetarief, waarmede een middel geboden werd om te geraken tot een niet onbelangrijke feitelijke differentieele behandeling. De afwijkingen die wel gemeend worden later te zijn begaan door Frankrijk in het stelsel van maximum- en minimum-tarief, worden door den inleider onder oogen gezien, waarbij de opmerking gemaakt wordt, dat het minimum-tarief een dam legt voor de hiervoren reeds genoemde tariefs-specialisatie en dus juist behoudend werkt voor het meestbegunstigings-beginsel.

Ook de kwestie der preferentie in de Britsche koloniën komt aan de orde, waarna uitvoerig wordt ingegaan op de houding der Vereenigde Staten tegenover de meestbegunstigings-clausule. Zooals men weet, neemt Amerika een afzonderlijke positie in doordat daar te lande op de meestbegunstigings-clausule nog een stilzwijgend beding van reciprociteit geënt werd. Het Underwood-tarief van 1913 sprak evenwel weder een zeer liberalen toon. Het aangaan van handelsverdragen wordt weder toegestaan, zonder eenige andere voorwaarden dan goedkeuring door het Congres, alleen kan men, zooals de inleider opmerkt, in de redactie der betrokken bepaling ook ditmaal een principiële voorkeur lezen voor het beperkte reciprociteitsbeginsel. De Vereenigde Staten bezitten diensvolgens slechts één tractaat, waarin speciale tariefsverlagingen zijn opgenomen, n.l. het uit een vroegere periode dateerend verdrag met Cuba van 1903. Mag men nu uit de wijzigingen, die in het prae-advies genoemd worden, concluderen, dat het beginsel in het protectionistische tijdperk der laatste 35 jaren niet meer past en slechts door den dwang van het Frankforter Vredesverdrag op het Europeesche continent gehandhaafd bleef, vraagt de inleider. Mr. Bruins zet uiteen, dat de houding van Amerika met een ander oog bekeken moet worden; immers de Vereenigde Staten bevinden zich nog in een andere economische positie dan de West-Europeesche landen, zoodat dus ook aldaar aan de handelspolitiek andere eischen zijn te stellen. Tusschen de groote slechts door landgrenzen gescheiden moderne Europeesche staten is de verhouding anders. In hun structuur, aldus leest men in het prae-advies, had reeds lang voor den oorlog de internationale ruil een zoodanige plaats ingenomen, dat onwillekeurig een stelsel, waarbij internationaal overleg aan de vaststelling van het feitelijk geldend tarief voorafging, naar voren drong. Vandaar de neiging tot het conventioneel tarief met de onmisbare aanvulling der meestbegunstiging. Het schijnt niet gewaagd te beweren, dat zonder deze beiden het merkwaardig verschijnsel, dat juist tijdens het heerschen van een over het geheel sterk protectionistisch stelsel, het internationaal verkeer zich in toenemende mate tot een essentieel element in het economisch organisme der betrokken staten ontwikkelde, zich nauwelijks had kunnen voordoen. Na nog nader de bedrijfszekerheid, die het meestbegunstigings-beginsel den internationalen handel geboden heeft, te hebben in het licht gesteld, komt Mr. Bruins tot de conclusie, dat dit verkeer door genoemd beginsel in hooge mate is gebaat geworden.

H.

ALUMINIUM.

III. ¹⁾

We gaan vervolgens over tot een bespreking van en beschouwing over de verschillende aluminium-industrieën in de reeds eerder vermelde landen ²⁾.

Vereenigde Staten. De totaalproductie aan aluminium nam zeer snel toe gedurende de onderstaande jaren:

1911....	23.000 ton	1915....	49.900 ton
1912....	32.800 „	1916....	52.000 „
1913....	36.200 „	1917....	65.000 „
1914....	39.500 „		

Korten tijd vóór den oorlog had de „Aluminium Français” plannen fabrieken te bouwen in Noord-Carolina en had verder op het oog de exploitatie van bauxietlagen in Britsch-Guyana. Toen de oorlog echter uitbrak, was deze maatschappij niet langer in staat, hare nieuwe groote ondernemingen te financieren en verkocht hare Amerikaansche bezittingen aan de „Aluminium Company of America”, welke, dank zij hare energieke leiding, op 't oogenblik aan den spits staat van de geheele aluminium-industrie. De werken in Noord-Carolina worden door waterkracht gedreven. (zie „Génie Civil” van 16 Juni 1917.) In Maryville, Tennessee, werd een nieuwe groote fabriek opgericht, welke reeds begin 1917 produceerde. De grootste fabriek intusschen zal worden gebouwd bij de Long Sault Rapids aan de Sint Lawrence-rivier. Het nutten van deze intensieve waterkracht leverde echter gedurende de voorbereidende plannen moeilijkheden op met de Canadeesche regeering, zoodat dit project nog niet definitief is vastgesteld.

De „Aluminium Co. of America”, de grootste aluminium-producent der wereld, heeft behalve bovengenoemde fabrieken nog industriele ondernemingen te New Kensington, East St. Louis, Ill., Niagara Falls, Messina N.Y. en in Shawinigan Falls, Quebec. In Canada echter controleert de „Aluminium Company of America” de „Northern Aluminium Co.”, welke sedert den oorlog voor de Britsche regeering werkt.

In 1915 bedroeg de aluminium-productie in de Vereenigde Staten en in Canada ongeveer 54.000 ton. Zonder Canada produceerde de „Aluminium Company of America” in 1917 bijna 50.000 ton. Zij bouwt op 't oogenblik een derde fabriek om bauxiet uit Guyana op aluminium te verwerken. Reeds jaren lang heeft zij echter in East St. Louis, Ill. een groote inrichting om bauxiet te verwerken; onlangs heeft zij nu in Sollers Point ruim 200 acres verkregen, om aldaar met een bedrijfskapitaal van ongeveer \$ 1.000.000 bauxiet te raffineeren. De productie van bauxiet in de Vereenigde Staten, in 1914 220.000 ton, steeg tot 425.000 ton in 1916, dat is 43 pCt. t.o.v. 1915.

Wat den prijs van het aluminium betreft, kunnen we verwijzen naar de graphiek in het vorige gedeelte van dit artikel. Als merkwaardigheid, veroorzaakt door de hooge aluminiumprijzen in 1916, zij vermeld, dat de „Rens Power, Light and Water Co.”, welke de stad Virginia-City in Nevada van electriciteit voorziet, in dat jaar hare uit aluminium vervaardigde geleidraden liet afnemen en dit draad, welks totale lengte 78 Eng. mijl bedroeg aan Engeland verkocht tegen 48 cts. per voet. De draad had gekost 32 cts. per voet.

In de eerste helft van 1917 waren de prijzen ongeveer gelijk aan die gedurende 1916; in de laatste helft van 1917 werd evenwel een belangrijke prijsdaling van het aluminium op de markt te New York geconstateerd.

Door de oorlogsverklaring der Vereenigde Staten aan Duitschland waren verschillende industrieën genoodzaakt hare eindproducten in overeenstemming te brengen met den oorlogstoestand. Sommige industrieën, b.v. dezulke, welke de fabricatie van luxe-auto's beoogden, moesten hare productie reduceeren. Gelijkijdig met deze vermindering in productie van luxe-artikelen, nam de voortbrenging van materiaal voor oorlogsdoeleinden ten behoeve der Amerikaansche regeering in sterke mate toe.

Daar ook alweer, tengevolge van den oorlog, minder aluminium werd ingevoerd uit Europa en Canada waren de Vereenigde Staten er op aangewezen hunne productie uit te breiden; daardoor staan zij op 't oogenblik aan 't hoofd van alle producenten. Amerika consumeert het grootste gedeelte van zijn

¹⁾ Zie nos. 130 pag. 562 en 131 pag. 591.

²⁾ Vergelijk Chemiker Zeitung 1918 No. 1

productie, desniettemin bedroeg de export in 1917 \$ 20.000.000, terwijl de totale productie in dat jaar op een waarde van \$ 46.000.000 wordt geschat. Deze export, we kunnen het veilig aannemen, zal wel hoofdzakelijk in handen der Entente zijn gekomen, zoodat wij, neutralen, gedurende den oorlog hoofdzakelijk aangewezen zullen zijn op de, zich in ons land bevindende, reserves aan aluminium.

De aluminium-invoer van de Vereenigde Staten slook van 7350 ton in 1914 tot 3860 ton in 1915 en 2916 ton in 1916.

Volgens officieele statistieken was het verbruik van aluminium in de Vereenigde Staten gedurende 1916 60.000 ton of 21 pCt. meer dan in 1915.

In de Vereenigde Staten zou men er in geslaagd zijn andere metalen met aluminium te overtrekken (galvaniseeren) en de moeilijkheden, verbonden aan het wellen van aluminium, hebben opgelost.

Frankrijk. De Fransche groep werd in 1911 gevormd en bestond oorspronkelijk uit de „Société Electro-Metallurgique Française”, de „Société des Produits Chimiques d'Alais et de la Camargue”, de vroegere Péchineyfabrieken, de „Société Electrochimie”, de „Sociétés des Produits Chimiques des Pyrénées” en de „Société des Forces Motrices et Usines de l'Arve”. Eerstgenoemde onderneming wordt gecontroleerd door de „Tréfileries du Havre”, de „Compagnie Générale d'Electricité” en de Girod-groep en heeft hare bauxietlagen te Brignolles, in Var, en een aantal hydro-electrische werken te La Paz en St. Michel in Savoye, Froges in Isère, Gardannes in Bouches du Rhône en Argentière in het Alpengebied. Het Serpek-procédé ¹⁾ wordt door haar toegepast in de fabriek te St. Jean-de-Maurienne. Behalve op het winnen van aluminium uit bauxiet legt deze onderneming zich ook toe op de verdere bewerking van het aldus verkregen aluminium en vervaardigt o.a. aluminiumblik.

De „Société des Produits Chimiques d'Alais” heeft hare fabrieken eveneens in St. Jean-de-Maurienne en bij de samenvloeiing van de Arc en de Valloire. De bauxietlagen dezer onderneming zijn in Hérault en Bouches du Rhône; ook behooren haar de Salindreswerken. In 1916/17 nam zij tot zich de „Société des Usines de l'Arve” en de „Produits Chimiques des Pyrénées”. Zij is, behalve natuurlijk in Frankrijk, zeer sterk financieel geïnteresseerd in Noorwegen, daar genoemde maatschappij belangen heeft bij de „Société Générale des Nitrures” en de „Société Norvégienne des Nitrures” en hierdoor betrokken is bij de grootste aluminium-producenten in Noorwegen. De eerstgenoemde is slechts een soort studie-onderneming, welke de practische toepassing en commercieele exploitatie van de Serpek-patenten ter hand neemt, welke zij overgenomen heeft van de „Internationale Nitrid-Gesellschaft”. Deze laatste onderneming staat in nauw verband met de „Badische Anilin- und Soda-fabrik”. Van deze „Société Générale des Nitrures” hebben de „Aluminium Co. of America” en de „Société Norvégienne des Nitrures” hare patent-licentiën verkregen. Hieruit blijkt wel duidelijk, hoe vóór den oorlog, de verschillende aluminium-industrieën in de wereld, onafhankelijk van hare nationale belangen, financieel en materieel innig met elkander verbonden waren.

Voor korten tijd vond ook in Z.O. Frankrijk de ontginning van bauxietlagen, in opdracht van Noorsche belangstelling, plaats.

De productie van Frankrijk aan bauxiet in 1914 bedroeg 300.000 ton, 250.000 ton hiervan werd vóór den oorlog naar Duitschland uitgevoerd.

In Italië, waar inzonderheid genoemd kan worden de „Societa del Allumino Italiano”, hebben de voornoemde „Tréfileries du Havre” en de „Compagnie d'Alais” evenzeer belangrijke betrekkingen.

Sinds korten tijd is men doende de geheele Italiaan-

sche productie aan aluminium onder één contróle te brengen.

Noorwegen. Behalve de reeds genoemde ondernemingen, waarbij Frankrijk geïnteresseerd is (Arendal en Tyssedal) is vooral van belang de fabriek te Vigeland, welke 2000 ton aluminium produceert en door de „British Aluminium Co.” wordt gecontroleerd. Behalve deze, is een nieuwe maatschappij met Noorsch kapitaal opgericht, n.l. de „Hoyang Falden Norsk Aluminium Co.”; de productie wordt voorloopig gesteld op 6000 ton. De „Soc. Anon. des Bauxites et Alumine de Provence” schijnt het benodigde bauxiet te moeten leveren. De fabrieken komen te Höyanger.

Engeland. Van de ondernemingen, welke de metallurgie of de verdere verwerking van het metaal ten doel hebben, kunnen vermeld worden de „Aluminium Corporation Ltd.”, de „Fortluminium Ltd.” te Londen, welke, met een bedrijfskapitaal van £ 10.000, het aluminium-alliage „fortluminium” vervaardigt en de „British Aluminium Co.”, welke één der grootste aluminium-producenten is en hiervoren — pag. 591 — in ander verband reeds genoemd werd.

Vickers Sons en Maxim vervaardigt het, door den Duitschen ingenieur A. Wilin uitgevonden, aluminium-alliage „duraluminium”, hetwelk uit 90 pCt. aluminium en voor de rest uit magnesium, koper en mangaan bestaat.

De „British Aluminium Co.” heeft fabrieken te Foyers en Kinlochleven in Schotland.

Duitschland en Oostenrijk-Hongarije. Duitschland is tot nu toe steeds afhankelijk geweest van de Vereenigde Staten wat betreft de voorziening aan koper, zoodat dit land zeer waarschijnlijk na den oorlog de benodigde hoeveelheid koper slechts tegen zeer hoge prijzen uit de Vereenigde Staten of uit de onder Noord-Amerikaansche contróle staande Zuid-Amerikaansche koperbedrijven zal kunnen verkrijgen. De vraag doet zich nu voor of het niet mogelijk is, dat Duitschland zich, door de ervaringen opgedaan gedurende den oorlog, ten minste voor een gedeelte kan bevrijden van deze behoefte aan koper, door aluminium aan te wenden.

Zoals van zelf spreekt, zullen in sommige gevallen ook zink of zijne alliages de plaats van het koper kunnen innemen. Het is dan ook geen geheim meer, dat men in Duitschland, door den dwang der omstandigheden, dank zij de goedkoopere energie, geleverd door hydro-electrische installaties, tegenwoordig op groote schaal er toe is overgegaan om aluminium te produceeren. Het is echter de groote vraag of deze Deutsche fabrieken het na den oorlog tegen de concurrentie zullen weten te bolwerken. De opinies daaromtrent divergeeren. Dit staat echter vast, dat door de verhoogde Engelsche aluminium-productie, welke hand in hand gaat met een toeneming aan productie van koper, een zekere overproductie aan koper na den oorlog zeer waarschijnlijk wordt. Wanneer we de consumptie aan koper der Entente, voor oorlogsdoeleinden, per maand op 50.000 ton schatten, zoo volgt hieruit, dat deze behoefte op 't oogenblik van 't sluiten van den vrede zeer sterk zal worden gereduceerd; dit nu is voor Duitschland van zeer groot gewicht, want de op 't oogenblik zoo buitengewoon hoge koperprijzen zullen dan door de wanverhouding van vraag en aanbod dalen.

In verscheiden streken in Duitschland, o.a. Vogelsberg en in Oostenrijk in de Oost-Alpen, worden bauxietlagen gevonden, welke nog niet ontgonnen zijn. Volgens berekeningen van Gürtler in de Giesserei Zeitung zal Duitschland in 't vervolg, wat tenminste dit metaal betreft, bij de ontginning dezer bauxietlagen van het buitenland geheel onafhankelijk worden.

In het Hongaarsche comitaat Bihar liggen rijke bauxietlagen, die wel 160.000 tot 200.000 ton erts per jaar kunnen leveren en dat 20 tot 30 jaar achtereen.

Men heeft daarom besloten te Boedapest een aluminiumfabriek te bouwen, die per jaar ongeveer 3000

¹⁾ Zie pag. 562.

ton aluminium zal leveren en door waterkracht zal worden gedreven.

In Oostenrijk bouwt de „Ungarische Erdgasgesellschaft” een fabriek in de nabijheid van de Zevenburgsche aardgasbronnen, om de zich aldaar bevindende bauxietlagen te ontginnen.

In Beieren zal met steun der regeering na den vrede met een bedrijfskapitaal van 30 miljoen mark aan de Inn een aluminiumfabriek worden opgericht, welke een derde van de totale Deutsche consumptie zal dekken.

De firma, welke echter op 't oogenblik voor de Centralen van het grootste belang is, is de „Aluminium-Industrie A.G.” in Neuhausen, die wij in het tweede gedeelte van dit artikel reeds noemden als een der partijen van de internationale organisatie, die de aluminiumindustrie bevordert heeft; de A. I. werkt weliswaar in Zwitserland, doch hoofdzakelijk met Duitsch kapitaal en onder Deutsche leiding. Deze onderneming verkreeg vóór den oorlog bauxiet uit Frankrijk, dat tot zuiver aluminium-oxyde werd verwerkt in de fabrieken te St. Louis-les-Aygalades bij Marseille. Tijdens den oorlog echter vaardigde de Fransche regeering een uitvoerverbod op bauxiet uit, zoodat de „Aluminium Industrie A.G.” genoodzaakt werd de grondstoffen te betrekken o.a. door middel van de „Ungarische Bauxit-Gesellschaft”. Op 't oogenblik leveren de Centralen dan ook de benodigde grondstoffen onder voorwaarde, dat al het gewonnen metaal, behoudens een zekere hoeveelheid voor Zwitsers gebruik, naar Duitschland en Oostenrijk-Hongarije wordt uitgevoerd. In 1913 werd 12.619 ton aluminium-oxyde in Zwitserland ingevoerd. De hoofdfabrieken zijn te Neuhausen, terwijl ook de fabriek te Chippis van beteekenis is.

De fabriek te Rheinfelden bij Baden is voor Duitschland wel van het meeste belang. Daar de „Metallgesellschaft” en Henry Merton & Co. ¹⁾ den wereldverkoop van aluminium in handen hielden, werd door Duitschland een overwegenden invloed op de aluminiummarkt uitgeoefend.

In Oostenrijk controleert de „Aluminium-Industrie” de fabrieken te Gastein, welke echter geen zeer groot productievermogen bezitten. Behalve deze onderneming is eveneens van belang de firma „Guilini” te Ludwigshafen, welke een aluminiumfabriek te Martigny in Zwitserland bezit en gedurende den oorlog een groote fabriek in Duitschland oprichtte.

Sedert den oorlog hebben deze Zwitsersche-Duitsche ondernemingen hare grondstoffen uit Silezië, Hongarije en Dalmatië betrokken. De onderneming te Neuhausen voerde in 1915 naar Duitschland 12 à 14.000 ton aluminium uit, en op 't oogenblik wordt haar productievermogen op 20.000 ton geschat.

Nederland en Suriname.— Het belang dat Nederland bij de aluminiumproductie heeft, is het transitie naar Duitschland van Fransche bauxiet, waarvan de productie in 1913 ruim 310.000 ton bedroeg; 82.000 ton hiervan werd via ons land naar Duitschland geëxporteerd. De verwerking van het metaal geschiedt in ons land nog slechts op bescheiden schaal, o.a. bij de N.V. Dikkers & Co., Kopergieterij, Appendage- en Pompenfabriek te Hengelo (O.), alwaar onderdeelen van vliegtuigen voor „Trompenburg” worden gegoten. Vele oudere metaalgieters hebben echter nog een vooroordeel tegen aluminium. Indien n.l. aluminium slechts in zeer kleine hoeveelheden in gewoon brons enz. voorkomt, heeft dit tengevolge, dat het gegoten werk een zeer leelijke kleur krijgt, afgezien nog van andere daardoor veroorzaakte gebreken.

In de „up to date” metaalgieterij zal in elk geval aluminium een zeer belangrijke plaats innemen. Als vervangingsmateriaal voor koper is het in bijna alle gevallen met succes te gebruiken. Mits goed en oordeelkundig gelegeerd, geeft aluminium prachtige re-

sultaten. Onderdeelen van automobiel- of vliegtuigmotoren of fittings voor vliegtuigen bestaan b.v. uit een alliage van aluminium met zink, koper en ijzer, terwijl soms ook magnesium en mangaan zijn toegevoegd; een zeer bruikbare legering bestaat b.v. uit 92 pCt. aluminium en 8 pCt. koper. Het motorcarter is geheel van aluminium; de zuigers dikwijls ook, alleen de cilinders met of zonder waterkoelmantel van gietijzer of staal. Andere onderdeelen als carburator, deksels, steunen enz. zijn ook in den regel van aluminium vervaardigd.

Wat de aluminiumprijzen in ons land betreft, daarover kan weinig medegedeeld worden. De tegenwoordige prijzen zijn sterk schommelend en in elk geval buitengewoon hoog, wat veroorzaakt wordt, door de niet zeer groote voorraden. Nieuw aluminium is bijna niet meer te verkrijgen.

De ervaringen, welke men in Nederland met het gieten van aluminium heeft opgedaan, maken dat het door zijne onaangename „krimp”- en „zuig”-eigenschappen m.i. voor den machinebouw het brons en messing niet — zelfs niet ten deele — zal kunnen vervangen, tenzij het veel goedkoper wordt. Van de in Duitschland op dit gebied bereikte resultaten is weinig of niets bekend.

Van onze koloniën heeft alleen Suriname belang bij de aluminium-industrie, daar in 1914 bauxietlagen zijn ontdekt aan de boorden van de Saramacca-rivier. Deze lagen strekken zich uit over een lengte van ongeveer 100 K.M. en een breedte van 10 K.M. De samenstelling van deze bauxiet is gunstig te noemen, het ijzergehalte varieert van 2 tot 33 pCt.; het gehalte aan kiezelzuur is vrij gering. Door de aanwezigheid van rivieren kan het materiaal gemakkelijk vervoerd worden.

Ook in Britsch-Guyana zijn bauxietlagen ontdekt aan de oevers van de Demerara-rivier. Op 6 dezer lagen heeft de „Northern Aluminium Co.” beslag mogen leggen, echter onder voorwaarde, dat zij binnen 7 jaar aluminiumfabrieken op Britsch territorium zal oprichten, welke minstens 4000 ton metaal jaarlijks zullen produceeren. Deze installaties zullen vermoedelijk te Nieuw Brunswijk of Nieuw-Schotland gebouwd worden.

In 't begin werd weinig aandacht aan de ontdekking dezer lagen geschonken, omdat men veel gemakkelijker bauxiet uit Frankrijk of Amerika kon betrekken. De behoefte is echter sindsdien sterk gestegen, vooral echter na 1886, meer nog na 1903, toen de fabricage van aluminium een reusachtige vlucht nam. Amerikaanse maatschappijen hebben dan ook in Suriname op enkele gronden de hand gelegd en kochten o.a. aan de Plantage Accaribo aan de Suriname-rivier en terreinen aan de Costica. Met de ontginning van de gronden bij Moengo is voorloopig met 275 man reeds een aanvang gemaakt.

Onze regeering heeft, in samenwerking met den Kon. West-Indischen maildienst den ingenieur E. A. Douglas naar Suriname gezonden om een onderzoek in te stellen. Het is te hopen, dat dit onderzoek eventueel ook zal uitmaken, welke kosten verbonden zullen zijn aan het oprichten van een installatie voor het zuiveren van bauxiet, waardoor een waardevoller product verkregen wordt en de helft of meer aan vracht kan worden bespaard.

In Oost-Indië schijnt bauxiet voor te komen als laterietisch aluminiumerts naast laterietische bruinijzerertsen.

* * *

Wat de toekomst van het aluminium betreft, is deze buitengewoon gunstig te noemen. Zeer waarschijnlijk toch zal het nog slechts korten tijd duren of het aluminium zal zich plaatsen naast het ijzer of koper als derde hoofdmetaal. Uit de graphische voorstelling in het vorig nummer is op te maken, dat de productie evenwel, ten opzichte van die van koper, nog gering is, zoodat het niet te verwonderen is, dat de aluminium-

¹⁾ [Zie voor deze firma's het nummer van 16 Jan. 1918; pag. 48. — Red.]

producenten zich er op zullen moeten toeleggen hunne ertsreserven uit te breiden. De oogenblikkelijke veelvuldige toepassingen van het aluminium zullen, ook na den oorlog, een groote toeneming aan productie ten gevolge hebben. De groote vlucht, welke de luchtscheepvaart genomen heeft, is zonder twijfel te danken aan het gebruik van aluminium in zuiveren of gelegeerden toestand en zonder twijfel zal dit metaal dan ook in de toekomst voor handelsdoeleinden dezelfde rol spelen als op 't oogenblik in den oorlog.

Verder zal het metaal een nog ruimer veld van toepassing vinden in verband met den automobielbouw, landbouw- en industrievoertuigen en in de chemische en brouwerij-industrie en ten slotte ook voor transmissiedoeleinden, alwaar het een concurrent van koper zal blijken te worden. Reeds vóór den oorlog geschiedde zulks, doch met nauw merkbare symptomen.

De prijs van het aluminium zal in de eerste plaats worden beïnvloed door het al of niet ten uitvoer brengen van den voorgenomen bouw van groote fabrieken in Canada. Gebeurt zulks, dan is wel te verwachten, dat de prijzen billijk zullen blijven, in zoverre geen abnormaal groote consumptie aan aluminium in de eerstvolgende jaren zal optreden. Het is zeer goed mogelijk, dat in 1920 reeds een wereldproductie van 300.000 ton aluminium, of zelfs meer, zal worden bereikt, daar de bouw van zéér vele fabrieken op 't oogenblik in een staat van voorbereiding verkeert.

Ir. CL. G. DRIESSEN.

DE CULTUURBANK VOOR SURINAME.

Naast de beschouwingen, die in dit tijdschrift reeds gewijd werden aan het vraagstuk van het bankwezen in Suriname¹⁾, bestaat er aanleiding te dezer plaatse over te nemen wat in het dezer dagen verschenen verslag voor 1917 van de Surinaamsche Bank over dit onderwerp gezegd wordt. In hoofdzaak zijn de feitelijke bijzonderheden, ter aangehaalder plaatse, in dit tijdschrift reeds vermeld.

Wij ontleenen:

„De verwachting, in het vorig verslag uitgesproken, dat de leden van de Koloniale Staten in Suriname van hunne, op grond van onjuiste voorstellingen en ongemotiveerde klachten, in het laatst van 1916 tegenover onze instelling aangenomen onwelwillende houding bij nadere overweging zouden terugkomen en mede zouden willen werken tot de vaststelling van een nieuw octrooi, werd in 1917 niet vervuld.

Van het optreden van den nieuwen Gouverneur kon voor de vaststelling van het octrooi veel verwacht worden, omdat hij krachtens zijn vorigen werkkring geheel bekend was met de onderhandelingen over het nieuwe octrooi, welke door den Minister met ons zijn gevoerd.

Onze houding moest dus eene afwachtende zijn en intusschen hield ik (de hoofddirecteur Mr. Schoch — Red.) mij met andere belangstellenden bezig met de bestudeering van de mogelijkheid om tot eene Cultuurbank voor Suriname te komen, zooals aan Gouverneur Staal vóór diens vertrek was toegezegd en waarop reeds in het vorig verslag werd gewezen.

De stand van zaken werd plotseling geheel anders, toen de bij de behandeling van het Bankoctrooi in Suriname uitgesproken wensch om eerst de totstandkoming van eene instelling voor cultuurcrediet verzekerd te zien in de Nederlandsche volksvertegenwoordiging weerklank vond. Bij de behandeling van de Surinaamsche begroting in de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd op 1 Maart 1917 eene motie van Mr. Patijn aangenomen, aldus luidende:

„de Kamer, van oordeel, dat het octrooi der Surinaamsche Bank niet moet worden vernieuwd, voordat de organisatie van een voldoende landbouwcrediet voor Suriname is verzekerd, gaat over tot de orde van den dag.”

Daarmede werd de totstandkoming van een nieuw

Bankoctrooi, waarop reeds meer dan drie jaren gewacht werd, nogmaals vertraagd en afhankelijk gemaakt van de, althans voor de destijds besluitende Kamerleden, onzekere oprichting van eene instelling voor cultuurcrediet, in elk land eene geriskeerde onderneming en in Suriname misschien nog meer dan elders.

De oprichting van eene Cultuurbank, juist in den vorm als door de Kamerleden Mrs. De Meester en Patijn in groote lijnen aangegeven, was bij ons echter reeds in zoo'n ver gevorderd stadium van onderzoek, dat ik reeds den 20en Maart aan den Minister kon mededeelen, dat de totstandkoming van eene Cultuurbank met een kapitaal van één millioen gulden, waarvan voorloopig vijf honderd duizend gulden geplaatst, verzekerd was. Aan de oprichting zouden deelnemen met onze instelling — indien wij daartoe de krachten ons nog loopend octrooi van het Koloniaal Bestuur benodigde goedkeuring zouden verkrijgen — de Nederlandsche Handel-Maatschappij en de Koninklijke West-Indische Maildienst, terwijl ook de Rotterdamse Bankvereniging zich bij deze combinatie aansloot. De Surinaamsche Bank zou voor twee honderd duizend gulden in het kapitaal deelnemen, terwijl de directie zou berusten bij de Hoofddirectie van de Surinaamsche Bank met de leden der Directie van onze instelling te Paramaribo als hare vertegenwoordigers in de kolonie. De twee instellingen zouden dus alleen door een persoonlijke directieband aan elkander verbonden zijn.

Eerst begin Juni kon onder zekere voorwaarde de instemming van den Minister met het plan verkregen worden, welke instemming noodig was om de bovenbedoelde voor onze instelling vereischte machtiging tot deelneming te verkrijgen.

Intusschen was aan het Ministerie het denkbeeld opgekomen om eene algemeene voor geheel West-Indië werkende bankinstelling op te richten. In dat plan was geen plaats voor een verderen arbeid van de Surinaamsche Bank als zoodanig en ook niet voor de door deze opgezette Cultuurbank van betrekkelijk bescheiden, voor Suriname echter voldoende capaciteit. Een daartoe op eene vergadering van bij de kolonie belanghebbenden door den Minister aangewezen Commissie van Advies, waarin ook ondergeteekende (Mr. Schoch) zitting had, meende voor Suriname het nieuwe denkbeeld niet te moeten aanbevelen. De Minister aanvaardde de conclusies van dat advies en zoo waren einde September eindelijk in Nederland alle bezwaren overwonnen om tot octrooi-vernieuwing te komen met gelijktijdige oprichting van eene Cultuurbank.

Den 27en November d.a.v. zond de Gouverneur van Suriname aan de Koloniale Staten zijn Memorie van Antwoord op het, einde 1916, door dat college over het nieuwe octrooi uitgebracht voorloopig verslag, terwijl op dien datum tevens eene ontwerp-verordening werd ingediend om de mogelijkheid te openen, dat aan de Bank nog onder de werking van het loopend octrooi vergunning zou worden verleend tot deelneming in het kapitaal der Cultuurbank. Deze stukken waren zoo goed en overtuigend gesteld, dat dezerzijds met vertrouwen de beslissing van de Staten werd afgewacht. Men had in de kolonie nu wat men wenschte. Het octrooi zelf was niet eene vinding van de Surinaamsche Bank, maar in vorm en redactie en nieuw opgelegde verplichtingen bijna uitsluitend het resultaat van aan het Departement van Koloniën verrichten arbeid. En de Cultuurbank, de lang verwachtte en gewenschte, zou komen op het juiste tijdstip, dat eerst nu was aangebroken, nu de cultures, na zware ziekten langzamerhand herstellende, hoop geven, dat nieuw geld veilig kan worden gegeven voor verdere uitbreiding en versterking der ondernemingen.

Maar het vertrouwen in het beleid der koloniale volksvertegenwoordigers werd opnieuw teleurgesteld.

De door den Gouverneur voorgestelde bovenbedoelde octrooi-wijziging werd door de Koloniale Staten

¹⁾ Pag. 747 jaarg. 1916 en 247 jaarg. 1917.

voorloopig aangehouden, totdat meer licht zou zijn ontvangen omtrent aard en werkring van de op te richten Cultuurbank — waarvan de Statuten in het bezit der Statenleden waren. Eveneens diende een onderzoek te worden ingesteld, meende men, naar de mogelijkheid om eventueel eene bankinstelling te verkrijgen als door Mr. Dr. G. J. Fabius, Directeur van de Rotterdamsche Bankvereniging, aangegeven, die alle bankzaken zou doen en ook het cultuurcrediet zou behartigen, terwijl het circulatiewezen dan in handen zou moeten komen van de Nederlandsche Bank¹⁾. En zoolang de Cultuurbank er niet goed en stevig en groot was, zoo argumenteerde men, kon, overeenkomstig de motie Patijn, van een nieuw octrooi voor de Surinaamsche Bank geen sprake zijn. Dus moest alles maar weder wachten. Zoo werd gedecreteerd in eene vergadering van de Koloniale Staten, waar 7 van de 13 leden tegenwoordig waren. De voorzitter ontzag zich niet bij de besprekingen allerlei onjuistheden mede te deelen over de voorgeschiedenis van de ahangige ontwerpen en over het aandeel dat onze instelling daaraan gehad heeft. Tegenover dergelijk bedrijf, waarbij zelfs eene vereniging van Britsch-Indische immigranten met een request ten tooneele verscheen, was zwijgen dezerzijds plicht. Recht en billijkheid zouden in Nederland nog wel gehoor vinden.

De ministerieele mededeelingen, bij de behandeling van de koloniale begroting in de Tweede Kamer der Staten-Generaal op 10 April j.l. gedaan, geven te dien aanzien een onverdacht geluid. De toen door den Minister van Marine namens zijn ambtgenoot van Koloniën gesproken woorden mogen hier als officieele conclusie van den tegen onze instelling aangebonden strijd wel eene plaats vinden:

„Waar de Koloniale Staten getoond hebben niet op coulante wijze mede te willen werken aan de totstandkoming van een aan de behoeften alleszins voldoende landbouwcrediet en aan de ten nauwste daarmede samenhangende octrooi-vernieuwing, doch tegen een en ander voortdurend moeilijkteeren, ziet de Minister zich verplicht een Koninklijk besluit uit te lokken, waarbij het nieuwe octrooi zal worden verleend, opdat aan de tot schade van de belangen der kolonie Suriname bestaande onzekerheid ten spoedigste een einde kome”.

Ten einde geen stagnatie in den gewonen gang van zaken te veroorzaken werd op 29 December 1917 in de kolonie ons octrooi opnieuw voor één jaar verlengd. (Gouvts. blad no. 101).”

[Woensdag j.l. 3 Juli is officieel bekend gemaakt, dat „alle in de kolonie aanwezige leden van de Koloniale Staten hun ontslag genomen (hebben) wegens de grievende woorden, door minister Rambonnet aan hun adres gericht in de vergadering van de Tweede Kamer op 10 April j.l.” Gevoeglijk mag worden verondersteld, dat de in het verslag overgenomen passage, die wij hieronder aanvullen met de dadelijk daaraan voorafgaande uitlatingen van den minister ten aanzien van het octrooi, de door de Koloniale Staten bedoelde woorden zijn:

„De verwachting van een spoedige totstandkoming van de octrooivernieuwing is door de Staten beschaamd. Bij dat college zit blijkbaar de bedoeling voor om de behandeling van deze gewichtige aangelegenheid op de lange baan te schuiven en zijn gebrek aan medewerking te verbergen achter een zoogenaamd gemis van gegevens, ter volledige beoordeeling van het der kolonie toegedachte landbouwcrediet, dat naar vorm en bedrag blijkbaar geen bevrediging kan schenken aan de bij de Staten en in sommige kringen der Surinaamsche samenleving te dien opzichte bestaande wenschen en verlangens. Door het dralen met de octrooivernieuwing bestond de kans, dat de promotors der cultuurbank hun toezegging weder zouden terugnemen, terwijl de Surinaamsche Bank in haar gestie en bij de aanstelling van personeel ernstig wordt belemmerd, indien haar octrooi telkenmale slechts voor één jaar wordt verlengd en zij geenerlei zekerheid heeft ten aanzien van haar voortbestaan, zelfs in de naaste toekomst.” — Red.]

¹⁾ [Zie diens geschrift „Het Bankwezen in Nederlandsch West-Indië” (1917) No. 2 der afzonderlijke geschriften van het I. v. E. G. — Red.]

AANTEEKENINGEN.

Weekstaten N.U.M. — Te beginnen met dit nummer zal men in de tweede kolom der Statistieken en Overzichten, achter *Goud en Zilver*, enkele hoofdposten aantreffen uit den sedert eenige weken gepubliceerd wordenden weekstaat der Nederlandsche Uitvoer-Maatschappij. Hieronder volgt de laatste weekstaat, in den vorm, waarin zij gepubliceerd wordt:

Verkorte weekstaat per 4 Juli 1918.

Kassa	f	2.489,62½
Bankiers	„	12.136.585,58
Buitenlandsche schatkistbiljetten ..	„	19.100.000,—
Debiteuren	„	551.445,69
Gebouwen	„	1.582.608,03
Diverse rekeningen	„	53.200.000,—
Totaal	f	86.573.128,92½
Aandeelenkapitaal	f	5.000.000,—
5 pCt. schuldbrieven, Serie A uitgegeven	„	13.770.000,—
Bankiers	„	—
Crediteuren	„	946.412,02
Diverse rekeningen	„	66.856.716,90½
Totaal	f	86.573.128,92½

De posten „Diverse rekeningen” in actief en passief vinden nadere toelichting in de gegevens, op 25 Mei j.l. aan de Staten-Generaal overgelegd als bijlagen bij de Memorie van Antwoord inzake het wetsontwerp tot nadere voorziening ten aanzien van het goederenverkeer met het buitenland, de omzetting der N.U.M. in N.I.U.M. (Bijl. 1917-'18, 405, nos. 7-10). Overgelegd worden de balans met winst- en verliesrekening per 31 Maart 1918, waaruit blijkt, dat tot dat oogenblik f 4.533.639,00½ winst is gemaakt, waarbij volgens de Memorie van Antwoord nog moet worden gevoegd een bedrag van rond f 8,5 millioen, van het Rijk te ontvangen wegens in het laatste kwartaal 1917 door den export mogelijk geworden prijsverlaging van in het binnenland te distribueeren goederen. Bij deze stukken wordt tevens overgelegd de weekstaat per 16 Mei j.l. De posten diverse rekeningen, welke toenmaals resp. f 54.800.000 en f 64.630.080,94½ beliepen, zijn daar gesplitst in:

Debiteuren: Garantiewissels in portefeuille	f	19.600.000
5 pCt. Deutsche Schatkistbiljetten in depôt	„	1.200.000
Garantiewissels in depôt	„	34.000.000
	f	54.800.000
Crediteuren: Garantiewissels	f	19.600.000
Depôt 5 pCt. Deutsche Schatkistbiljetten	„	1.200.000
Depôt Garantiewissels	„	34.000.000
Diversen	„	9.830.080,94½
	f	64.630.080,94½

Bij de balans en winst- en verliesrekening is als No. 9. der stukken een accountantsverklaring gevoegd, welke omtrent enkele posten nadere mededeelingen bevat. Ook de Memorie van Antwoord geeft op enkele punten toelichting.

Landafgifte in Koerland. — De Duitse bladen brengen thans nadere gegevens omtrent de maatregelen, die, krachtens verordening van den Generalfeldmarschall Hindenburg, in Koerland getroffen zullen worden en die als drastisch voorbeeld van grond- en kolonisatiepolitiek de vermelding waard zijn.

Iederen Rittergutsbesitzer in Koerland, wiens eigendom 360 H.A. overtreft, wordt de verplichting opgelegd, op daartoe gedane vordering aan de op te richten Landgesellschaft Koerland een derde gedeelte van zijn grondbezit af te staan. De Landgesellschaft geeft hiervoor een vergoeding, berekend naar den vredesprijs van het jaar 1914. Bij verschil van meening wordt het bedrag vastgesteld door een daarvoor aan te wijzen commissie. Aanvankelijk zal voor een kwart van ieders bezit van de bevoegdheid gebruik worden gemaakt, waarbij de Landesgesellschaft de verpflich-

ting heeft het stuk, op straffe van verval der bevoegdheid, binnen 10 jaar over te nemen. 85 pCt. van den koopprijs wordt in baar geld uitbetaald, voor de overige 15 pCt. wordt de betrokkene in de boeken der Landgesellschaft als aandeelhouder ingeschreven. Voorts heeft de Landgesellschaft tot eind 1948 het recht als koper tusschenbeide te komen in alle koopovereenkomsten nopens onroerend goed. Zij kan deze overnemen tegen den bij den koop met den aanvankelijken koper overeengekomen prijs, dan wel, indien zij dezen prijs onjuist acht, tegen de waarde door bovengenoemde commissie vast te stellen. Een en ander geldt ook voor het bestaande fideicommissbezit. Uit de regeling schijnt te mogen worden opgemaakt, dat een dubbel doel voorzit: in de eerste plaats eene met kracht door te voeren kolonisatiepolitiek en in de tweede plaats het treffen van een geheel van maatregelen, welke het mogelijk zullen maken een belangrijk deel van mogelijke latere waardeverhogingen van den grond niet aan den huidige eigenaar, doch aan de koloniseerende instelling ten goede te doen komen.

De mijnbouw van Korea. — In het Annual Report of Reforms and Progress of Chosen-Korea (1915/1916) compiled by Government-General of Chosen July 1917, waaraan wij in nummer 130 reeds aandacht schonken, zijn de volgende gegevens opgenomen aangaande het mijnwezen van het schiereiland. In Korea komen veel mineralen voor; de rijkste gebieden treft men aan in het noordelijk gedeelte van het schiereiland. Sedert 1911 wordt een goed geleid onderzoek gedaan naar de minerale schatten, die de aarde in haar schoot bergt. Voor zoover men reeds een overzicht heeft van het aanwezige, zijn goud en zilver het meest verspreid. IJzer, anthraciet, koper, lood, zink, grafiet, steenkolen en ijzer-pyriet volgen hierop, terwijl tenslotte nog genoemd kunnen worden wolfram, chromium, molybdeen, kwik, tin, asbest, mica en talk. Als bouwmaterialen zijn nog te vermelden marmer en dusgelijk gesteente.

Toen Korea nog niet onder Japansch gezag was, werd een zeer liberale politiek gevoerd ten aanzien van het toelaten van vreemdelingen tot mijnbouw-exploitaties. De nu van kracht zijnde Japansche wet, dateerende uit 1915, is heel wat strenger. Aan vreemdelingen worden geen concessies meer uitgegeven, de reeds bestaande werden echter van kracht gelaten onder de voorwaarde, dat de betrokken ondernemingen zich van Japansche rechtspersoon zouden voorzien. Wij laten hieronder een staatje der mijnbouwconcessies volgen, dateerende uit de laatste jaren.

	Japansch	Koreaansch	Gecomb. Jap. en Kor.	Engelsch	Amerikaansch	Fransch	Italiaansch	Russisch	Duitsch	Totaal
Mijnbouw	661	275	39	5	10	2		1	2	1004
Placers ..	82	128	21	*1	16	*1	*1	—	—	247
Totaal '15	743	403	60	5	35	2		1	2	1251
				*2	*4	*2	*2			*10
„ '14	684	348	46	5	30	2		1	2	1118
				*2	*4	*2	*2			*10
„ '13	612	369	51	5	31	2		1	6	1080
				*2	*4	*2	*2			*10

*) Vergunningen uitgegeven vóór de werking der mijnbouwwetgeving.

De V. S. staan bij de buitenlanders dus wel verre voraan en vertoonen in tegenstelling met andere vreemde mogendheden nog een kleine aanwinst. Gedurende het jaar 1915 werden 272 aanvragen om concessies meer ingediend dan in het voorafgaande

jaar. Verdeeld naar het betrokken product is het totaal-cijfer der mijnbouw-vergunningen voor het jaar 1915 als volgt gespecificeerd: 603 voor goud en zilver, 246 voor goud en tin in open ontginning, 113 voor ijzer, 97 voor grafiet, 89 voor goud, zilver, koper en andere ertsen, 77 voor steenkool en 19 voor koper. Men weet van hoeveel betekenis voor Japan is beschikking te hebben over de grondstoffen noodig voor het ijzer-, staal-, scheeps- en machinebouw-bedrijf. Bij de Japansche maatschappijen die in Korea op mijnbouwgebied bezig zijn vindt men dan ook weer namen terug zooals Mitsubishi en Kuhara die uit de Japansche ijzer- en staalindustrie bekend zijn. Wij verwijzen naar de artikelen in dit blad verschenen in de jaargangen 1917 pag. 845 en 1918 pag. 27. Ook het volgende staatje der productie aan mineralen in Korea uitgedrukt in duizend yen verdient daarom belangstelling.

	1910	1913	1914	1915
Goud	3.745	5.692	6.064	6.767
Placer goud	822	970	575	699
Goud en kopererts.	247	372	500	970
Zilver	7	29	19	23
Kopererts	21	4	28	10
IJzererts	421	234	268	357
Zinkerts	—	—	—	269
Grafiet	153	253	122	215
Steenkool	389	570	740	998
Totaal ¹⁾	6.068	8.198	8.403	10.516

¹⁾ inclusieve overige.

Zooals men ziet staat goud aan de spits en kan vergeleken daarmede de ijzerproductie nog niet zeer groot genoemd worden. Steenkolen verbeteren bij voortdurend hun productie-cijfer.

Uitvoer van den Belgischen Kongo. — Onder dit hoofd hebben wij in het nummer van 5 Juni j.l. enkele cijfers opgenomen, die, naar ons werd medegedeeld, niet geheel juist waren. Van officieele zijde worden ons nu bereidwillig de navolgende gegevens verstrekt, uitgedrukt in K.G.:

	1914	1915	1916
Copal	6.993.000	4.266.000	8.677.000
Caoutchouc	2.248.839	2.178.850	3.017.372
Ivoor	295.496	215.000	351.462
Ruw koper	10.343.000	14.274.000	21.882.000
Palmkernen	8.052.000	11.025.913	22.390.570
Palmolie	2.498.000	3.408.000	3.852.000
Rijst	422.237	1.140.048	901.512

In stede van vermindering te vertoonen, wijzen de cijfers van 1916 dus met een enkele uitzondering op niet onbelangrijke vermeerdering van den export.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. — Tübingen, Maart 1918. 44. Band. 2. Heft.

Max Weber, Die Wirtschaftsethik der Weltreligionen. Das antike Judentum; Dr. K. Nötzel, Die russischen Arbeiter und die heutige Arbeiterbewegung; Dr. W. Feld, Anti-Dumping, Prämiënkläusel und Ausgleichzölle; Dr. Fr. Oppenheimer, Das Bodenmonopol. (Zu J. Schumpeters „Das Grundprinzip der Verteilungslehre“); J. Schumpeter, Das Bodenmonopol. (Eine Entgegnung auf Dr. Oppenheimers Artikel).

Verder bevat deze aflevering onder de kleinere bijdragen o.a.: Dr. Sigmund Schilder, Zur Literatur der mittel-europäischen wirtschaftlichen Annäherung; Dr. O. Blum, Die weltpolitischen Lehrjahre von Marx und Engels.

Het artikel van Dr. Feld, alhoewel reeds met Pinksteren 1917 afgesloten, brengt een overzicht van de geschiedenis der Anti-Dumping-clausule, eerst door Canada, Australië en Zuid-Afrika aanvaard en thans ook in de Revenue act 1916 der Vereenigde Staten overgegaan. Naast de (sedert tot wet verheven) Webb-bill, die de Sherman en Clayton

anti-trustwetten voor den export buiten werking stelt, worden nog verschillende andere maatregelen besproken, welke het beginsel: compensatie door middel van het invoerrecht van door den vreemden importeur genoten extra-voordeelen, blijken te huldigen.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. — Jena, April 1918.

E. Mittermüller, Die private deutsche Lebensversicherung im Kriege, *A. Dix*, Volkswirtschaftliche Wandlungen in den Balkanländern als Dauerwirkungen des Krieges; *Dr. E. Schultze*, Aegyptens Baumwollgewinnung seit 1900; *W. Ritscher*, Die Hausindustrie in Schweden; *W. Winkler*, Wirtschaftsrechnungen und Lebensverhältnisse von Wiener Arbeiterfamilien in den Jahren 1912 bis 1914; *A. Elster*, Die Anmeldepflicht ansteckender Krankheiten und die Grenzen ihrer Wirksamkeit.

Die Bank. — Berlin, Juni 1918.

A. Lansburgh, Zum holländischen Einfuhrverbot von Wertpapieren; *L. Eschwege*, Zum Entwurf eines Gesetzes über das Erbbaurecht; *O. Schoele*, Die Propaganda für den bargeldlosen Zahlungsverkehr.

De bezwaren, die ook in Duitschland tegen het bouwen en het geven van hypotheekcrediet op erfpacht bestaan, hebben geleid tot een voorstel van wet, hetwelk door den heer Eschwege besproken wordt. Op het artikel van Alfred Lansburgh wordt elders in dit nummer ingegaan.

Weltwirtschaftliches Archiv. — Jena, 1 Juli 1918.

Dr. A. Skalweit, Das Problem eines Getreidemonopols in Deutschland; *Dr. O. Neurath*, Grundsätzliches über den Kompensationsverkehr im internationalen Warenhandel; *Dr. B. H. Moltmann*, Die niederländische Schifffahrt in den letzten 100 Jahren; *Dr. Fr. Bendixen*, Die Bestimmungsgründe der intervalutrischen Kurse.

Het vraagstuk van een graanmonopolie van overheidswege, ook na den oorlog, is in Duitschland gedurende den oorlog meermalen aan de orde geweest. Voor den invoer uit den vreemde laat het zich gemakkelijker denken dan voor het eigen verbouwd graan, al liggen ook voor den invoer de bezwaren voor de hand, terwijl in vredes tijd de voordeelen niet belangrijk schijnen. *Dr. Skalweit* komt in zijn artikel eveneens tot een negatief resultaat.

De bijdrage van *Dr. Moltmann* geeft blijk van ernstige bestudeering, ook historisch, van het onderwerp. Het door hem van de Nederlandsche scheepvaart gegeven beeld is overzichtelijk en, naar het voorkomt, juist. De invloed van de inbeslagneming door de geassocieerde regeringen wordt in het artikel niet meer behandeld.

Bendixen richt zich in zijn artikel tegen het artikel enkele nummers vroeger door *Liefmann* in het W. W. Archiv aan den teruggang der wisselkoersen gewijd.

Weltwirtschaftl. — Berlin, Mei 1918.

P. Koch, Italiens Weltwirtschaftsstellung; *Dr. Romm*, Die Leipziger Mustermesse im Krieg und Frieden; *Dr. O. Wingen*, Die holländische Handelschifffahrt in jüngster Zeit.

Finanz-Archiv. — Stuttgart en Berlin, 1918. 35. Jaarg. 1e band.

W. Moll, Zur Veredelung der preussischen Einkommensteuer; *Dr. B. Schmidt*, Die Anfänge der französischen Staatsschulden; *Dr. A. Siebert*, Ueber Entstehung und Entwicklung des öffentlichen Kredits im Grossherzogtum Baden; *Keding*, Eine Kinststeuer für das Reich; *Dr. E. Schultze*, Die Sparbanken in den Vereinigten Staaten; *Dr. O. Schwarz*, Die Finanzen der europäischen und der wichtigeren ausereuropäischen Staaten; *C. Gerling*, Zur Reform der Technik der Verwaltung der direkten Steuern in Preussen.

Het artikel van *W. Moll* levert verschillende denkbeelden tot verbetering van de Pruisische inkomstenbelasting, welke ook voor andere regelingen van inkomstenbelasting aandacht verdienen.

Op het uitvoerig artikel van *Dr. O. Schwarz* over de financiën der verschillende staten wordt in dit tijdschrift wellicht nog teruggekomen.

Rechtsgeleerd Magazijn. — Haarlem, 1918. 37e jaargang, aflev. 3/4.

Mr. H. Lansberg, Beschouwingen over het recht van eigen graf; *Mr. F. Koksma*, Executie van buitenlandse arbitrale vonnissen; *Mr. W. H. Drucker*, Overzicht der Engelsche wetgeving gedurende het jaar 1916; *L. Hirsch*, Arbitrale Handelsrechtspraak.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Handelsbetrekkingen met het buitenland. Op 2 Juli is door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel geïnstalleerd de bij Kon. besluit van 26 October 1917 in plaats der vroegere Commissie voor de Handelspolitiek ingestelde *Commissie voor de Economische Politiek*.

Op denzelfden datum is door den Minister van Buitenlandsche Zaken geïnstalleerd de *Commissie van Advies voor den dienst der Economische voorlichting in het buitenland*.

Broodkaarten militairen. Voor militairen, met voeding ingekwartierd, zullen twee aanvullingsbroodkaarten beschikbaar worden gesteld.

Biscuit. Vastgesteld is een distributie-regeling voor volksbiscuit; tevens zijn voor dit artikel maximumprijzen bepaald in groot- en kleinhandel.

Suiker. Met ingang van 1 Juli is opgeheven de Rijkscmissie van Toezicht op de Suikervereeniging en is bepaald, dat het Suikerdistributiekantoor in het vervolg genaamd zal zijn: Rijkskantoor voor Suiker. Aan dit kantoor is toegevoegd eene Commissie van Advies.

Prijzen landbouwproducten. Vastgesteld zijn maximumprijzen voor rogge, gerst, boekweit, koolzaad en karwijzaad van oogst 1918. De prijzen der overige producten zullen begin Augustus worden bekend gemaakt. Het plan om voor rogge van zandgrond hooger prijs te betalen dan van kleigrond, bleek in de practijk bezwaarlijk doorvoerbaar. Behalve voor aardappelen zal, ten einde spoedige inlevering te bevorderen, geen bewaarloon aan de landbouwers worden toegekend.

Voor koolzaad van oogst 1919 is een garantieprijs vastgesteld van f 50 per 100 K.G.; de garantieprijs der overige producten zullen begin Augustus vastgesteld worden.

Kunstmeststoffen. Ten behoeve van de bemesting voor den oogst 1919 wordt tusschen 1 en 15 Juli gelegenheid gegeven tot het bestellen van kunstmeststoffen. In verband met de onzekerheid omtrent den aanvoer kunnen geen bepaalde soorten meststoffen besteld worden, doch alleen een aanvraag worden ingediend voor stikstofmest, waarvoor geleverd zal worden chilisalpeteer of zwavelzure ammoniak en fosforzuurmest, waarvoor geleverd zal worden superfosfaat, beendermeel of thomasslakkenmeel. Bij de toewijzing zal zooveel mogelijk rekening worden gehouden met de bruikbaarheid van verschillende meststoffen voor bepaalde categorieën van bestellers; in het algemeen zal men er rekening mede moeten houden, dat over weinig of geen kunstmeststoffen kan worden beschikt. Gemengde mest (ammoniak-super en groentemest) zal ook niet worden geleverd. De prijzen zullen t.z.t. nader worden vastgesteld.

Meststoffen. In opdracht van den Minister van Landbouw nemen hoogleraren in de scheikunde aan de Technische Hoogeschool te Delft proeven om faecaliën en afvalproducten van verschillende fabrieken te verwerken tot stikstofhoudende meststof.

Aardappelen. Aardappelen zijn afgevoerd van de lijst van artikelen, aangewezen ingevolge art. 1 der Distributiewet 1916. Voorts zijn nieuwe, verlaagde maximumprijzen vastgesteld voor aardappelen oogst 1918, in den kleinhandel.

Het bij beschikking van 24 September 1917 uitgevaardigde vervoerverbod voor aardappelen van oogst

1917 is ingetrokken. De maximumprijzen voor deze aardappelen blijven echter bestaan.

K o m i j n e k a a s. Vastgesteld zijn maximumprijzen in groot-, tusschen- en kleinhandel en maximuminkooprijzen voor de gemeenten voor komijnekaas, waaronder te verstaan gekruide kaas met een vetgehalte van ongeveer 20 pCt. of hooger. Alle bepalingen betreffende verzending, enz. welke voor andere kaas-soorten zijn vastgesteld bij beschikking van 25 Mei j.l. zullen eveneens voor komijnekaas gelden.

De voorraden belagen komijnekaas, welke certijds tegen veel hooger prijs verhandeld werden, zijn van de handelaren overgenomen en zullen het eerst in distributie worden gebracht; daarna worden de jonge soorten gedistribueerd.

Invriezen van gevogelte, enz. Door den Minister van Landbouw is eene regeling vastgesteld inzake het verleenen van ontheffing van het verbod tot invriezen van pluimvee, wild, wilde konijnen en tamme konijnen.

H a v e r g o r t. Omstreeks half Juli zal boven het gewone rantsoen, voor eenmaal eene hoeveelheid van 1 ons havergort per persoon beschikbaar kunnen worden gesteld.

S l a c h t r u n d e r e n. De bij ministerieele beschikking van 1 Mei j.l. vastgestelde maximumprijzen voor slachtrunderen zullen ook gelden gedurende de maand Juli.

H a r d e z e e p. De Minister van Landbouw heeft den gemeentebesturen in overweging gegeven, om, tenzij reeds een andere regeling getroffen is, die verzekert, dat de beschikbare hoeveelheden inderdaad ten bate van alle inwoners komen, de distributie van harde zeep op bons te doen geschieden.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN JUNI 1918.

Provinc.- en Gemeentelijke leeningen f 1.366.326,— zijnde:

Gem. Rotterdam f 8.000.000,— 4½ %
obl. waarvan na inschrijving toege-
wezen f 1.235.700,— à 96%

Gemeente Emmen f 180.000,— 4½ %
obl. toegevezen à 100%₁₀₀ %.

Bank- en Crediet-instellingen ,, 10.127.500,— zijnde:

Amsterdamsche Bank
f 5.000.000,— aandelen à 168 %

Incasso-Bank
f 1.000.000,— aand. à 122 %.

N.-Hollandsch Landbouwerdriet
f 500.000,— 6 % cum. pref. aand.
à 101½ %.

Hypotheekbanken (werkzaam in het buitenland) ,, 600.000,— zijnde:

Holland-Washington Hypotheekbank
f 600.000,— 6 % pandbr. à 100%

Hypotheekbanken (Scheepsverband Maatschappijen) ,, 496.250,— zijnde:

Maatschappij voor Scheepscrediet
f 500.000,— 5 % pandbr. à 99¼ %

Industriële Ondernemingen ,, 16.265.150,— zijnde:

Fransch-Hollandsche Oliefabrieken
„Calvé-Delft”
f 2.035.680,— aand. à 125 %.
f 1.000.000,— 6 % cum. pref. winstd.
aand. à 101 %.

R. S. Stokvis & Zn. Ltd. C.
£ 125.000,— aand. à 525 %.

Koninkl. Pharmaceutische Handels-
vereniging v/h. A. d'Ailly & Zonen
en Mastenbroek & Gallenkamp
f 750.000,— aand. à 137½ %.

Transporteeren.. f 28.855.226,—

Transport.. f 28.855.226,—

Bierbrouwerij en Azijnmakerij „de
Gekroonde Valk”

f 200.000,— aand. à 133 %.

f 200.000,— 6 % cum. pref. wiøstd.
aand. à 101 %.

Veenendaalsche Stoom Spinnerij en
Weverij

f 287.000,— aand. à 115 %.

Ned. Fabriek van Werktuigen en
Spoormaterieel „Werkspoor”

f 1.625.000,— aand. à 115 %.

Hengelo's Electr. en Mchan. Appa-
ratenfabriek „Heemaf”

f 750.000,— aand. à 125 %.

Solosche Electriciteits' Mij.

f 100.000,— aand. à 200 %.

Cultuurondernemingen, Handelsver-
eenigingen en Handelsvenn..... ,, 1.115.250,—
zijnde:

L. Zelanders' Electr. en Techn. Han-
delsvenn.

f 500.000,— 6 % cum. pref. winstd.
aand. à 100 %.

Houthandel v/h. Varsseveld & Co.

f 535.000,— aand. à 115 %.

Rubber-Maatschappijen ,, 500.000,—
zijnde:

Rubber Cultuur Mij. „Soengey Raja”
f 500.000,— 6 % obl. à 100 %.

Scheepvaart-Maatschappijen ,, 3.500.000,—
zijnde:

Van Nievelt, Goudriaan & Co.

f 3.500.000,— aand. à 100 %.

Totaal.... f 33.970.476,—

Totaal der emissies in Januari .. f 536.940.910,—

Februari .. ,, 12.202.250,—

Maart ,, 56.044.025,—

April ,, 9.419.875,—

Mei ,, 19.256.078,—

Juni ,, 33.970.476,—

Algemeen Totaal..... f 667.833.614,—

Bovendien:

f 9.670.000,— 3½ m. Schatkistpromessen à f 994,38

„ 9.410.000,— 6 m. „ „ „ 987,09

„ 832.000,— 4½ % Schatkistbiljetten „ „ 1010,—

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

MEI	1918	1917	1916
Inlagen	f 8.741.093	f 8.180.955	f 7.851.739
Terugbetalingen ..	„ 8.303.377	„ 6.979.763	„ 7.773.143
Tegoeed der inleggers op ultimo	„ 223.166.286	„ 208.006.243	„ 190.283.222
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 30.467.650	„ 27.272.000	„ 25.943.800
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uit- gegeven	9.469	9.161	10.018
Aantal geheel af- betaald	7.632	8.013	7.747
Aantal uitstaande op ultimo	1.781.925	1.740.773	1.705.705

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	April		Mei	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekening- houders op u ^o ..	9.589	—	9.917	—
Aantal rekeningen op u ^o	9.976	—	10.308	—
Stortingen	28.724	12.491.153	33.779	16.036.906
Overschrijvingen ..	20.102	15.548.144	23.434	21.426.082
Afschrijvingen	22.669	9.446.418	25.325	12.048.824
Totaal tegoeed reke- ninghouders op u ^o .	—	12.848.843	—	14.894.905

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

	6 Juli 1918	20 Juli 1914
Ned. (Disc. Wissels.	4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
Bank (Bel. Binn. Eff.	4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
Bank (Vrsc. in R.C.	5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 " 7 Apr. '17	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 21 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oosteur. Hong. Bk.	5 " 12 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 9 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	7 " 20 Mrt. '18	4 1/2 " 6 " '14
Bank v. Noorwegen	6 " 14 Dec. '17	4 1/2 " 11 " '14
Zwitserse Nat. Bk.	4 1/2 " 31 " '14	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Spanje ..	4 " 22 Mrt. '17	4 1/2 " —
Bank van Italië ..	5 " 10 Jan. '18	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3 1/2 - 4 1/2	—
Javasche Bank....	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call. money
6 Juli '18	2 1/2 ¹⁾	3 1/4 ¹⁾	3 17/32	4 - 5/8	—	5 1/2 - 6 ¹⁾
1-6 J. '18	2 1/4 - 3	3 - 1/4	3 17/32	4 - 5/8	—	4 - 6
24-29 J. '18	2 3/4 - 3	3 1/4 - 4	3 17/32	4 - 5/8	—	3 - 5
17-22 J. '18	2 1/4 - 7/8	3 - 3/4	3 1/2 - 1/8	4 - 5/8	—	2 1/2 - 6
2-7 J. '17	2 - 1/4	2 1/2 - 3	4 5/8 - 1/8	4 - 5/8	—	2 1/2 - 3 1/2
3-7 J. '16	1 7/8 - 2 1/4	2 1/2 - 3	5 5/8	3 3/4 - 4 3/8	—	3 - 4 1/2
20-24 Jul. '14	3 1/8 - 3/16	2 1/4 - 3/4	2 1/4 - 3/4	2 1/8 - 1/2	2 3/4	1 3/4 - 2 1/2

1) Noteering van 6 Juli.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Ook deze week kwamen weder verschillende groote bedragen voor scheepshuren van de Entente landen binnen, waardoor de koersen voor ponden en dollars weder sterk gedrukt werden. Londen werd tot 9,09 en New-York tot 190 1/2 afgedaan. Doordat verkoopers op dit lage peil niet langer wenschten af te sluiten, konden de koersen weder oploopen tot 9,27 en 1,95. Aan de vraag was echter weder spoedig voldaan en de markt sloot flauw. Marken en Kronen bleven de geheele week tamelijk sterk gezocht. De koersen stegen regelmatig. Zaterdag was de vraag zelfs zeer groot en kon een niet onbelangrijke rijzing intreden. De markt bleef echter zeer regelmatig en wilde schommelingen, zooals in de laatste weken herhaaldelijk voorkwamen, bleven uit. Van de neutrale deviezen was Zwitserland iets vaster, daarentegen Skandinavië belangrijk flauwer. In Spanje blijven de omzetten uiterst gering. De koers heeft echter een doorgaande neiging tot dalen.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen	Parijs	Berlijn	Weenen	St. Petersburg	New York
1 Juli 1918 ..	9.28	34.30	34.25	20.50	—	1.95
2 " 1918 ..	9.18 1/2	33.90	34.10	20.20	—	1.92 1/2
3 " 1918 ..	9.16	33.75	34.20	20.25	—	1.92
4 " 1918 ..	9.20	33.95	34.35	20.50	—	1.93
5 " 1918 ..	9.26	34.20	34.40	20.70	—	1.94 3/4
6 " 1918 ..	—	—	—	—	—	1.94 1/2
Laagste d. w. 1)	9.09	33.70	33.95	20. —	—	1.90 1/2
Hoogste " " 1)	9.34	34.50	34.70	21. —	—	1.96 1/2
29 Juni 1918 ..	9.32 1/2	34.42 1/2	34.25	20.40	—	1.96
22 " " 1918 ..	9.38 1/2	34.65	35.30	20.15	—	1.96 3/4
Muntpariteit ..	12.10 3/8	48. —	59.26	50.41	1.28	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiania 1)	Zwitser-land *)	Spanje 1)	Balavia 1) telegrafisch
1 Juli 1918	69.50	61. —	62.05	49. —	55.50	99 1/2 - 100 1/2
2 " 1918	68.60	60.77 1/2	61.65	48.70	54.25	99 1/2 - 100 1/2
3 " 1918	68.25	60.20	61. —	48.75	54. —	99 1/2 - 100 1/2
4 " 1918	68.75	61. —	61.10	48.90	54.50	99 1/2 - 100 1/2
5 " 1918	68.55	60.50	61.25	49.10	53.75	99 1/2 - 100 1/2
6 " 1918	—	—	61.30	—	54.50	99 1/2 - 100 1/2
L'ste d. w. 1)	67.90	59.75	60.50	48.60	53.50	99 1/2
H'ste " " 1)	69.75	61.15	62.15	49.60	55.75	100 1/2
29 Juni 1918	69.72 1/2	61.10	62.25	49.60	55. —	99 1/2 - 100 1/2
22 " 1918	69.20	61.30	61.90	50. —	56.25	99 1/2 - 100 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48. —	48. —	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. 4 Rm.)	Zicht Amsterdam (in cents per gld.)
6 Juli 1918	4.76.45	5.71 3/8	nom.	50 3/4
Laagste d. week..	4.76.45	5.71 3/8	nom.	50
Hoogste " " ..	4.76.45	5.71 3/4	nom.	50 3/4
29 Juni 1918	4.76.45	5.71 1/2	nom.	50 1/4
22 " 1918	4.76.45	5.71 1/2	nom.	50 3/4
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	3 Juni 1918	14 Juni 1918	Tijdperk 15-27 Juni 1918		27 Juni 1918
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
B. Aires	d.p.gd.pes.	51 1/2	51 5/8	50 1/2	52 3/16	51 1/4
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/6 1/2	1/6 1/2	1/6	1/6 1/16	1/6 1/32
Hongkong ..	id. p. \$	3/17 1/8	3/2 3/4	3/2 3/4	3/3 1/4	3/3 1/4
Lissabon	d.p.escudo	31	30	29 1/2	31 1/2	30 1/2
Madrid	Peset. p. £	16.63	16.67	16.70	17.60	17.00
Montevideo..	d.p.peso	64	62 3/8	60 3/4	63 1/4	61 1/2
Montreal....	\$ per £	4.83 1/2	4.85 3/4	4.85 1/4	4.88 1/4	4.88
Petrograd ..	R. p. £ 10	nom.	nom.	nom.	nom.	nom.
R.d.Janeiro 1)	d.p.milr.	13 3/32	13 3/32	12 3/16	13 3/32	12 13/16
Rome	Lires p. £	43.60	44.85	43.75	45.65	43.85
Shanghai ..	sh/d.p.tael	4/6 1/4	4/7 1/4	4/7 1/4	4/8 1/4	4/8 1/4
Singapore ..	id. p. \$	2/4 3/32	2/4 1/8	2/4 1/32	2/4 3/16	2/4 1/8
Valparaiso 1)	d.p.pap.p.	17 1/32	17 1/32	17 1/32	17 3/16	17 1/32
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2/2 7/16	2/2 1/2	2/2 3/16	2/2 1/16	2/2 3/16

1) Noteeringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

Sedert 29 Juli 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen.		te New York	
6 Juli 1918.....	48 13/16	99 1/2	
29 Juni 1918.....	48 7/8	99 1/2	
22 " 1918.....	48 7/8	99 1/2	
15 " 1918.....	48 7/8	99 1/2	
8 " 1918.....	48 7/8	99 1/2	
7 Juli 1917.....	39 3/4	78 1/4	
7 Juli 1916.....	29 3/8	62	
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8	

N. U. M.

Weekstaat der Nederlandsche Uitvoermaatschappij. Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Bankiers	Buitenl. Schatkistbilj.	Deb. Diverse reken. 1)	5 p Ct. Schuld-brieven	Cred. Diverse reken. 1)
4 Juli 1918..	12.137	19.100	53.200	13.770	66.857
27 Juni 1918..	12.391	19.100	53.200	13.643	66.297
20 " 1918..	11.393	19.100	53.200	13.162	65.911
13 " 1918..	10.700	19.100	53.200	12.876	65.485
6 " 1918..	9.955	19.100	53.200	12.606	65.178

1) Beide rekeningen omvatten, behalve garantiëswissels in portefeuille tot het bedrag der buitenl. schatkistbiljetten, in hoofdzaak garantiëswissels in depôt bij de Ned. Bank.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 6 Juli 1918.

Activa.

Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 24.791.258,80 1/2 B.-bk. „ 1.148.972,51 Ag.sch. „ 16.053.951,— 1/2	f 41.994.182,32
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef.	f 8.795.242,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	8.795.242,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 70.639.605,55 1/2 B.-bk. „ 5.458.369,24 Ag.sch. „ 42.944.517,05	f 119.042.491,84 1/2
Op Effecten	f 117.276.591,84 1/2	—
Op Goederen en Spec.	„ 1.765.900,—	119.042.491,84 1/2
Voorschotten a. h. Rijk	„ 5.993.528,76 1/2	—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 83.967.645,— Muntmat., Goud „ 633.550.177,57 1/2	f 717.517.822,57 1/2
Munt, Zilver, enz.	„ 7.690.366,77	—
Muntwat., Zilver	—	725.208.189,34 1/2
Effecten	Bel.v. h. Res.fonds. id. van 1/8 v. h. kapit.	f 5.048.969,32 „ 3.907.261,18
Geb. en Meub. der Bank	„ 1.770.000,—	—
Diverse rekeningen	„ 101.561.010,63 1/2	—
		f 1.013.320.875,41

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.079.402,56
Bankbiljetten in omloop	„ 926.053.650,—
Bankassignatiën in omloop	„ 2.118.709,20
Rekening-Courant saldo's:	
Van het Rijk	f —
Van anderen	„ 58.235.663,48
Diverse rekeningen	„ 1.833.450,08
	f 1.013.320.875,41

Beschikbaar metaalsaldo	f 526.980.885,40 1/2
Op de basis van 2/3 metaaldekking	„ 329.699.280,85 1/2
Minder bedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 2.634.904.425,—

Verschillen met den vorigen weekstand:

	<i>Meer</i>	<i>Minder</i>
Disconto's	—	1.822.644,04 1/2
Buitenlandsche wissels	1.041.800,—	—
Beleeningen	—	3.046.062,93
Goud	—	40.912,25
Zilver	—	1.783,79
Bankbiljetten	—	1.281.625,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	9.621.615,73	—

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
6 Juli 1918	717.518	7.690	926.054	58.236
29 Juni 1918	717.559	7.692	927.335	50.546
22 „ 1918	717.645	7.638	902.474	69.158
15 „ 1918	717.787	7.821	911.227	61.847
8 „ 1918	720.151	7.784	917.260	59.436
1 „ 1918	720.266	7.797	927.614	61.880
25 Mei 1918	721.439	7.799	919.162	73.201
18 „ 1918	719.240	7.756	933.985	62.857
11 „ 1918	721.771	7.493	952.425	60.656
4 „ 1918	721.833	7.331	971.986	64.449
27 April 1918	725.771	7.274	936.472	71.764
20 „ 1918	729.446	7.158	895.117	75.776
13 „ 1918	730.152	7.135	894.911	75.711
7 Juli 1917	625.672	7.287	771.151	48.507
8 Juli 1916	575.116	9.246	655.968	91.330 ¹⁾
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
	Totaal	Hiervan Schatktst-promessen rechtsreeks			
6 Juli 1918	41.994	17.000	119.042	526.981	74
29 Juni 1918	43.817	18.000	122.089	528.725	74
22 „ 1918	43.960	18.000	119.558	530.001	75
15 „ 1918	45.195	18.000	118.496	530.028	75
8 „ 1918	46.876	18.000	122.133	531.834	75
1 „ 1918	48.296	18.000	133.252	529.395	74
25 Mei 1918	50.096	18.000	131.743	529.987	73
18 „ 1918	55.018	18.000	135.293	527.115	73
11 „ 1918	58.395	18.000	150.486	525.715	72
4 „ 1918	61.871	18.000	170.593	520.938	70
27 Apr. 1918	46.520	18.000	153.925	530.839	73
20 „ 1918	36.547	18.000	115.576	541.717	76
13 „ 1918	36.597	—	111.694	542.401	76
7 Juli 1917	52.211	40.000	75.683	468.033	77
8 Juli 1916	31.689	12.500	72.669	434.026	78
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van 2/3 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	6 Juli 1918	29 Juni 1918
Aan schatktstpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 131.350.000,—	f 134.890.000,—
Aan schatktstbiljetten ..	„ 17.000.000,—	„ 18.000.000,—
Aan zilverbons ..	„ 48.224.000,—	„ 47.392.000,—
	„ 48.968.798,50	„ 47.337.501,—

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Naast de per mail ontvangen gegevens worden de telegrafisch bekend geworden totaalcijfers der obligo's en uitzettingen en het beschikbaar metaalsaldo van latere data opgenomen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
22 Juni 1918	***	***	254.500	—
15 „ 1918	***	***	257.300	—
13 April 1918	90.977	19.110	182.413	63.366
6 „ 1918	91.831	20.007	182.072	58.908
30 Mrt. 1918	91.890	20.384	177.421	61.296
23 Juni 1917	76.953	19.641	164.789	43.190
24 Juni 1916	62.779	29.087	149.878	40.942
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
22 Juni 1918	—	130.100	—	***	65.300	***
15 „ 1918	—	130.400	—	***	64.900	***
13 Apr. 1918	8.519	34.106	69.751	23.478	61.187	45
6 „ 1918	8.343	32.980	68.555	25.050	63.900	46
30 Mrt. 1918	8.505	32.319	67.157	24.484	64.789	47
23 Juni 1917	7.117	34.243	60.810	12.936	56.224	46
24 Juni 1916	6.593	41.494	46.956	7.585	53.602	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Op de basis van 2/3 metaaldekking.**SURINAAMSCHE BANK.**

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Disconto's	Div. rekeningen ²⁾
20 April 1918	582 ¹⁾	1.293	735	1.118	844
13 „ 1918	502 ²⁾	1.330	782	1.144	866
6 „ 1918	483	1.367	746	1.134	858
30 Maart 1918	500	1.338	809	1.129	754
21 April 1917	749	1.097	1.080	923	454
22 April 1916	900	906	746	916	624
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Hiervan zilverbons 73 dz. gld. ²⁾ Idem 1 dz. gld.³⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden p. st.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
3 Juli 1918	65.334	54.903	***	***	***
26 Juni 1918	65.228	53.674	***	***	***
19 „ 1918	64.206	52.384	250.067	28.500	227.251
12 „ 1918	63.879	52.025	249.226	28.500	226.251
4 Juli 1917	55.242	40.203	163.982	28.500	136.209
5 Juli 1916	60.322	36.366	123.817	28.500	91.730
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-percentage 1)
3 Juli '18	66.238	112.937	38.179	152.068	28.881	15,18
26 Juni '18	51.652	100.800	35.779	128.849	30.004	18,22
19 „ '18	53.750	95.050	36.122	125.187	30.272	18,77
12 „ '18	56.149	100.919	43.020	126.563	30.303	17,88
4 Juli '17	45.500	111.081	41.673	130.579	33.490	19,45
5 Juli '16	42.187	95.807	58.949	103.607	42.406	26 1/8
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-percentage 1)
29 Juni 1918	2.466.989	2.346.204	1.785.608	12.510.354	34
22 „ 1918	2.466.812	2.346.064	1.627.742	12.047.523	34
15 „ 1918	2.466.387	2.345.959	1.631.021	12.042.060	34
7 „ 1918	2.466.172	2.345.823	1.630.987	12.034.194	34
30 Juni 1917	2.521.094	2.457.295	450.267	8.698.740	34
30 Juni 1916	2.496.782	2.465.662	629.280	7.240.532	43
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Cr.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
29 Juni 1918	16.670.927	9.181.286	9.473.700	1.771.300
22 „ 1918	14.832.023	8.118.161	8.953.400	1.611.800
15 „ 1918	14.936.677	7.904.740	8.931.500	1.615.200
7 „ 1918	14.308.910	7.364.024	8.918.500	1.615.800
30 Juni 1917	10.962.473	5.692.650	5.076.500	434.800
30 Juni 1916	6.610.212	2.870.717	2.039.900	596.000
23 Juli 1914	750.892	943.964

RUSSISCHE STAATSBANK.

Sedert 5 November 1917 is geen bankstaat verschenen.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. ald. Staat
4 Juli '18	5.424.796	2.062.108	263.833	***	18.750.000
27 Juni '18	5.363.848	2.062.108	259.326	1.384.632	18.450.000
20 „ '18	5.422.966	2.062.108	256.064	1.408.097	18.200.000
13 „ '18	5.410.662	2.062.108	253.552	1.434.272	17.950.000
5 Juli '17	5.290.789	2.034.775	262.739	660.900	10.700.000
6 Juli '16	4.769.701	—	343.949	645.860	8.100.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Cr. Particulieren.	Rek. Cr. Staat
	1.267.714	1.075.188	906.896	28.952.189	3.838.787	54.873
1.358.039	1.076.405	936.706	28.550.426	4.019.256	38.119	
1.334.892	1.078.679	960.059	28.414.297	3.928.095	67.882	
1.477.568	1.079.659	956.648	28.232.073	3.876.273	53.227	
687.298	1.192.257	1.124.884	20.112.054	2.528.020	42.711	
410.764	668.395	1.214.369	16.046.211	2.123.192	42.087	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560	

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE. 1)

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening.	Circulatie	Rek. Cr. saldi
4 Juli '18	948.030	99.426	480.000	109.528	1.358.854	268.262
27 Juni '18	947.636	99.334	480.000	116.134	1.358.632	274.624
20 „ '18	946.733	99.283	480.000	117.087	1.359.754	273.499
13 „ '18	942.091	99.268	480.000	116.576	1.362.655	265.552
5 Juli '17	395.733	89.346	480.000	80.998	936.188	99.754
29 Juni '16	261.685	66.807	480.000	61.342	718.325	147.938

1) Sedert einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.**FEDERAL RESERVE BANKS.**

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goud	Waarvan voor dekking F. R. Notes	Waarvan in het buitenland	Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
22 Maart '18	1.802.814	899.919	52.500	59.558	1.429.509
15 „ '18	1.793.243	890.714	52.500	58.950	1.406.228
8 „ '18	1.788.198	916.969	52.500	59.685	1.383.990
1 „ '18	1.777.329	905.915	52.500	60.444	1.351.091
23 Maart '17	912.055	352.038	—	10.665	844.603

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Waarvan Kapitaal	Algem. Dekking-percentage 1)	Percent. Gouddekking circulatie
22 Maart '18	871.999	1.882.396	74.011	59,6	63,-
15 „ '18	840.732	1.833.275	73.886	61,6	63,3
8 „ '18	838.292	1.815.835	73.624	59,2	66,3
1 „ '18	801.738	1.820.954	73.401	60,5	66,6
23 Maart '17	106.271	844.603	56.057	80,5	101,5

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's met inbegrip van het kapitaal.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
15 Mrt. '18	681	11.923.007	1.152.208	11.029.244	1.392.492
8 „ '18	682	11.928.372	1.164.890	11.190.614	1.395.667
1 „ '18	676	11.994.184	1.089.152	11.119.448	1.375.066
21 Febr. '18	686	11.860.946	1.170.737	11.243.053	1.404.882
15 „ '18	679	11.527.276	1.139.386	11.089.879	1.381.799
8 „ '18	670	11.443.117	1.208.992	10.937.616	1.358.737
1 „ '18	675	11.523.854	1.203.956	10.896.831	1.359.956
25 Jan. '18	671	11.541.418	1.199.201	10.777.154	1.399.748

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 8 Juli 1918.

Telkens staan wij in de wereldgeschiedenis voor feiten, waarvan wij op het oogenblik, dat zij plaats vinden, de draagwijdte nog niet kunnen omvatten; eerst later worden de motieven, het onderling verband, de consequenties, enz., duidelijk. Zoo is het ook thans het geval met den aanslag op den Duitschen gezant te Moskou, Graaf Mirbach. Hoe moet dit voorval worden opgevat? Is het louter een uiting van de anarchistische gevoelens, alleen een uitvloeisel van de totaal ongeordende toestanden in het voormalige Tsarenrijk of is de daad het sein geweest voor den aanvang van een contra-revolutie, waarvan de draden reeds langen tijd over het gansche land waren gespannen? Alleen de toekomst kan ons op deze vragen het antwoord geven; voor het oogenblik kan ons slechts opnieuw bewust worden, dat wij in een periode van geweldige spanning leven, waarin iedere, op het eerste gezicht zelfs onbelangrijke gebeurtenis, de aanleiding kan worden tot ver in de wereldhistorie ingrijpende verwickelingen.

Onder deze omstandigheden is het begrijpelijk, dat de internationale fondsenmarkt een over het algemeen enigszins afwachtende houding heeft aangenomen, waarin nu en dan wijziging wordt gebracht door voorvallen van meer internen aard. Zoo is het o.a. in de afgelopen week te Berlijn het geval geweest. Vrijwel geen enkel bericht van het oorlogstoneel of van het diplomatiek terrein heeft eenigen invloed op het verloop der effectenbeurs uitgeoefend; de beheerschende factor was het in de Rijksdag-commissie genomen besluit tot verhooging van de omzetbelasting op aandeelen van $\frac{3}{10}$ 0/00 tot 5 0/00, zoodat deze belasting in het vervolg $16\frac{2}{3}$ maal zooveel als de tegenwoordige zal belooopen. Weliswaar is hieraan de bepaling toegevoegd, dat na den oorlog de heffing tot 2 0/00 zal worden teruggebracht, doch waar het einde van den strijd nog niet te voorzien is, beteekent de belastingverhoging voorloopig een buitengewoon zware druk op het beursverkeer. Het eigenaardige hierbij is, dat in het Regeeringsvoorstel een dergelijke buitengewone heffing niet eens was voorgesteld; het ontwerp bepaalde een belasting van 3 0/00 en waar uit alle gezaghebbende kringen, in het bijzonder van de zijde der Kamer van Koophandel te Frankfurt a/Main, zeer krachtige en gemotiveerde protesten tegen deze toch al reeds het beursleven sterk belemmerende bepaling waren binnengekomen, had men eer een verlaging van het heffingspercentage verwacht. Plotseling echter is de afgevaardigde Gröber met het als bemiddelingsvoorstel bedoelde amendement gekomen: de Regeering zou dadelijk 5 0/00 ontvangen en na den oorlog 2 0/00 inplaats van voorgoed 3 0/00. Dit amendement werd nog gesteund door de overweging, dat door de zware heffing van het oogenblik de overspeculatie, waarop wij in deze kolommen reeds herhaaldelijk hebben gewezen, zou worden tegengegaan. Immers, een transactie in aandeelen, die pari noteeren, zou bij koop en verkoop reeds aan belasting een vol procent vereischen, welk percentage natuurlijk stijgt evenredig met de hoogere notering der aandeelen. Afgezien echter van het feit, dat het publiek, dat door speculatie-woede is aangegrepen, zich per saldo toch niet laat weerhouden van het aangaan van beurs-affaires (zoodat de excessen geenszins door administratieve bepalingen overwonnen kunnen worden) is men in Duitschland algemeen van gevoelen, dat het prestige en de daadkracht der beurs zeer sterk door de thans in de commissie gepasseerde voorstellen te lijden zullen hebben. Immers zullen, minder dan de speculatieve, juist de bonafide zaken ten sterkste worden belemmerd en voorts zullen de beurs-transacties meer en meer het karakter gaan aannemen van affaires tusschen de makelaars onderling, daar de belasting voor dergelijke zaken op $\frac{5}{10}$ 0/00 blijft gehandhaafd. Bovendien werd, voornamelijk door den afgevaardigde Riesser (die aanvankelijk een verlaging van het percentage op 1 0/00 had voorgesteld) in het licht gesteld, dat door den thans aangenomen maatregel de kleine bankiers sterk benadeeld zouden worden, daar zich een tendens tot versterkte concentratie zou gaan openbaren.

Over het algemeen neemt men aan, dat, behalve het doel tot breideling der overspeculatie, ook een hoogere opbrengst voor de schatkist niet zal worden bereikt, daar de omzetten wel een zeer sterke vermindering zullen ondergaan. Een en ander heeft geweldige opwinding aan alle Duitsche beurzen ten gevolge gehad. Zoowel te Berlijn, als te Frankfurt en te Hamburg stond gedurende eenige dagen het beursverkeer practisch geheel stop, terwijl vanuit laatstgenoemde plaats, die steeds nog de traditie van een vrije Hanzestad hoog houdt, zelfs het formeele voorstel van een sluiting der beurs is uitgegaan. Zoover is het ten slotte echter niet gekomen. Van een bepaalde stemming kon dan ook in de eerste

dagen der berichtperiode geen sprake zijn. Er waren slechts discussies, geen transacties. In verband echter met een herhaald, gemotiveerd protest van de Kamer van Koophandel te Frankfurt, alsmede met verschillende bedenkingen, die uit zeer gezaghebbende kringen van den geld- en fondsenhandel zijn gerezen, keerde langzamerhand bij het publiek het vertrouwen op een mildere belastingheffing, bij de discussie in het plenum van den Rijksdag, weder. Weliswaar had deze gedachtenwijziging geen groote kooporders ten gevolge, doch zij bewerkte in ieder geval het uitblijven van aanbod uit het publiek. De zaken, die dan ook werden afgesloten, werden hoofdzakelijk afgewikkeld tusschen beurs-handelaars onderling en bij dezen behield het pessimisme de overhand. Toch waren de koersen van de meeste waarden, in verband met den uiterst geringen omvang, bepaald prijshoudend te noemen.

Eénige discussie werd nog uitgelokt door de mededeeling, dat de beheerder van het vijandelijk vermogen in Zuid-Afrika 347.802 aandeelen van de goudmijntrust A. Goertz & Co., die vroeger in Deutsche handen waren, aan de Maatschappij zelve heeft verkocht tot den prijs van 13 sh.; deze aandeelen worden thans aan niet-vijandelijke personen en lichamen aangeboden, waarmede vermoedelijk wel succes zal worden behaald, daar de marktprijs 14 sh. is. Hierdoor is het geheele Deutsche belang bij de Zuid-Afrikaansche goudindustrie geliquideerd.

Te Parijs hebben de Kamerdebatten omtrent de vernieuwing van het octrooi van de Banque de France de aandacht getrokken. Het kardinale punt is hier, of het privilege der Bank tot uitgifte van bankbiljetten ongewijzigd zal worden gecontinueerd met behoud van het karakter eener leidende, particuliere instelling, dan wel of het instituut zal worden vervormd tot een zuiver administratieve staatsinstelling. De strijd is op het oogenblik, tengevolge van het herhaaldelijk afbreken der debatten, nog niet beslist. Wel zijn in den loop der discussies heftige aanvallen gedaan op de gestie der particuliere bankinstellingen, vooral op de z.g. „politique financière“, d.w.z. het aangaan van leenings-transacties met buitenlandsche mogendheden zonder in de eerste plaats acht te slaan op soliditeit van onderpand en waarborgen, doch voornamelijk met het oog op politieke bedoelingen. Aanleiding tot deze critiek is gevonden in het feit, dat op het einde van 1914, derhalve na het uitbreken van den wereldoorlog, door de Banque de France aan de Russische Staatsbank een crediet is toegestaan van fr. 500 millioen, waarmede de schulden der Russische particuliere banken bij de Fransche zusterinstellingen werden afbetaald. Weliswaar is hierdoor de uitbetaling van deposito-gelden en de afwikkeling van het toenmaals bestaande moratorium mogelijk geworden, doch practisch heeft de transactie tengevolge gehad, vooral na de staking der rentebetaling op Russische fondsen, dat een betrekkelijk kleine groep van belanghebbenden van toevallige omstandigheden heeft kunnen profiteren. Het spreekt vanzelf, dat dit in de Fransche Kamer nogal heftige critiek heeft uitgelokt.

Ter beurse heeft een en ander echter niet veel invloed uitgeoefend. In den zakenomvang is niet veel wijziging gekomen, daar dezelfde toestanden, die wij hier ter plaatse reeds releverden, nog steeds overheerschend zijn.

In verband met het bovenvermelde omtrent de Russisch-Fransche bankpolitiek kan het interessant worden genoemd, hier eenige cijfers naar voren te brengen betreffende de thans door de Russische Regeering beheerde banken in het voormalige Tsarenrijk. In het filiaal te Moskou van de Republikeinsche Bank (zooals de centrale instelling thans genaamd is) werden van 15 November 1917 tot 1 April 1918 1.197.000.000 roebel uitbetaald en 38.000.000 roebel ontvangen. Het grootste gedeelte der uitbetalingen betreft credit-saldi van depositanten bij de genationaliseerde particuliere banken, welke op 1 Januari 1918 nog 1.600.000.000 roebel aan deposito-gelden verschuldigd waren. Neemt het tempo der uitbetalingen niet af, dan zullen aan het einde van dit jaar alle deposito's vereffend zijn, m.a.w. de overname door den Staat zou dan geleid hebben tot liquidatie van het bankwezen. Door de uitschakeling van het bankapparaat is thans de chèque reeds zoo goed als verdronken. In Juli 1917 had het verrekenkantoor van de Russische Rijksbank nog een omzet van 1.082.000.000 roebel, hoofdzakelijk bestaande uit chèques; thans wordt alleen in baar geld betaald, zoodat, ondanks een biljettenomloop van ruim 40 milliard roebel, herhaaldelijk gebrek aan betalingsmateriaal bestaat. En zelfs dit gebrek aan betalingsmiddelen verhoogt de koopkracht van het geld niet, wijl het vertrouwen in de vele soorten bankbiljetten geheel en al ontbreekt. Naar goud bestaat echter een buitengewone vraag: in het gouddistrict aan de Lena werd vóór den oorlog voor een solotnik goud R. 4,50 betaald. Op 22

Februari 1918 bedroeg de prijs reeds 32 roebel en thans is hij gemonteerd tot 43 roebel, derhalve het tienvoudige van den vredesprijs.

Te Londen heeft de beleggingsmarkt een vaste tendens te aanschouwen gegeven; de omzetten in de obligaties der oorlogsleeningen zijn vrij groot, doch waar aanbod en vraag vrijwel gelijkelijk tegenover elkaar staan, geven de noteringen niet veel fluctuaties te aanschouwen. Op de staatsfondsenmarkt zijn verder Mexicaansche waarden nogal goed gevraagd gebleven.

Aandeelen van binnenlandsche spoorwegen hebben goede belangstelling genoten in verband met de gunstige exploitatie-resultaten en op grond van de overweging, dat de tegenwoordige noteringen ruim een half jaar dividend insluiten. Ook aandeelen Grand Trunk genoten groote belangstelling, zoodat de koers vaak sprongsgewijze omhoog liep, in verband met de thans verwachte nationalisatie van den spoorweg. Industriele waarden werden eveneens; tot hogere prijzen uit de markt genomen; hier gaf de marktpositie vaak den doorslag bij de prijsbepaling, daar bijna geen materiaal werd aangeboden.

Te New York had de vaststelling van den koperprijs op 26 dollarcent per pond een gunstige uitwerking op de gausche beurs. Ook de rede van President Wilson, op Independence-day op het graf van Washington gehouden, heeft een stimulerenden invloed gehad. De toon was bezadigd, doch de inhoud getuigde van een stagen wil tot doorzetten van het eenmaal aangevangene, hetgeen klaarblijkelijk den weerklink vormt van hetgeen algemeen in de Amerikaanse Republiek gevoeld en gedacht wordt.

Inmiddels is de afrekening over het eerste volledige oorlogsjaar per 1 Juli der Unie verschenen. De kosten beliepen ongeveer 12 milliard dollar, terwijl oorspronkelijk gerekend was op 18 à 19 milliard. In deze 12 milliard zijn de voorschotten aan de geallieerden begrepen. Het kenmerkende voor de Amerikaanse financieele politiek is wel, dat hier in veel sterker mate dan in Europa in de dekking der oorlogskosten door belastingen wordt voorzien; ook voor het nieuwe fiscale jaar stelt men zich voor 40 pCt. der bruto uitgaven door heffingen te dekken. Welke geweldige bedragen hiervoor te betalen zullen zijn, komt naar voren, indien men bedenkt, dat de taxatie der uitgaven voor het jaar 1918/1919 op 30 milliard dollar wordt gesteld, waarin echter ook uitgaven voor productieve doeleinden, als scheepsbouw e.d. zijn begrepen. Onder de nieuwe, zich in overweging bevindende belastingen, zijn op te merken een verdubbeling der thans 6 pCt. bedragende belasting op naamloze vennootschappen en een verhooging tot 8 à 12 pCt. van de thans 4 pCt. bedragende inkomstenbelasting. Het ontbrekende zal dan wederom door een oorlogsleening worden aangevuld, die vermoedelijk begin November ten bedrage van ten minste 6 milliard dollar tot uitgifte zal komen.

Te onzent heeft de beleggingsmarkt een vast, doch kalm verloop gehad. Onze inheemsche staatsfondsen gaven slechts geringe variaties te aanschouwen; van de buitenlandse soorten ondervonden Japan 2e Serie eenige belangstelling, als reactie op de onlangs sterk gedaalde notering. De emissie van f 15.000.000 5 pCt. obligaties der Gemeente Amsterdam is een succes gebleken, zoodat de grootere inschrijvingen niet ten volle toegewezen konden worden.

	2 Juli.	5 Juli.	8 Juli.	Rijzing of daling.	
4 1/2 % Ned. W. Schuld	91 7/8	91 5/8	91 1/4	- 5/8	
4 1/2 % " " " " " " " " " "	1916	92 7/8	92 1/10	- 19/10	
4 % " " " " " " " " " "	1916	86	86	85 9/10	- 7/10
3 1/2 % " " " " " " " " " "	77 1/4	76 3/10	77	- 1/4	
3 % " " " " " " " " " "	68 1/10	68 1/2	68 1/8	- 13/10	
2 1/2 % Cert. N. W. S.	58 1/8	58	57 3/4	- 3/8	
5 % Oost-Indië 1915	96 1/10	97 3/8	97	+ 13/10	
4 % Hongarije Goud	37 1/2	38	—	+ 1/2	
4 % Oostenr. Kronenrente	33 5/8	34 7/10	33 13/10	+ 3/10	
5 % Rusland 1906	27	26 3/4	26 1/2	- 1/2	
4 1/2 % Iwangorod Domb.	22 3/4	24 1/8	—	+ 1 3/8	
4 % Rusland Cons. 1880	24 3/4	24 1/2	24	- 3/4	
4 % Rusl. bij Hope & Co.	26 1/4	25 7/10	24 1/2	- 1 1/4	
4 % Servië 1895	31 3/8	31 1/2	—	+ 1/8	
4 1/2 % China Goud 1898	53 1/2	53 1/2	—	—	
4 % Argentinië Buitenl.	49	52 1/2	53 5/8	+ 4 5/8	
5 % Brazilië 1895	54 1/2	55 1/2	55 1/2	+ 1	

De locale afdelingen hebben meestal een stil verloop gehad, met uitzondering van petroleumwaarden, in verband met de aankondiging van de Koninklijke Petroleum-Maatschappij, dat een slot-dividend van 18 pCt. zal worden uitgekeerd, terwijl bovendien zal worden overgegaan tot verdeling van een deel der reserves onder de aandeelhouders,

zoodat voor iedere twee oude aandeelen één nieuw zal worden uitgereikt. Tevens zullen de houders van twee oude aandeelen het recht verkrijgen tot inschrijving op één nieuw aandeel tot den koers van 100 pCt. Een en ander had aankopen op groote schaal ten gevolge, waardoor de koers zich krachtig kon herstellen, hetgeen echter eenigszins werd tegengehouden door verkoopen van de zijde eener Amsterdamsche bankiersfirma, naar men zeide nog steeds voor buitenlandsche rekening. Toch verlaat het fonds de berichtperiode op vrijwel den hoogsten prijs.

In aansluiting aan aandeelen K. P. M. waren ook aandeelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum-Maatschappij tot hoogere koersen gevraagd. Eenige voor de hand liggende redenen waren ter beurze voor deze aankopen niet bekend; met de dividend- en bonusuitkeering van de „Koninklijke” staat de Geconsolideerde niet in rechtstreeksch verband, hoewel de Mij. wel door het „Koninklijke”-concern wordt gecontroleerd. Aandeelen Orion bleven bij de beweging ten achter en varieerden niet veel.

De rubberafdeeling was gedeceideerd gedrukt te noemen. De hoofdsorten konden zich nog best op peil houden, wijl hier bij een reactie van eenige beteekenis onmiddellijk dekkingaankopen van meer of minder grooten omvang worden geëffectueerd. De minder verhandelde papieren echter ondervonden alle den invloed van de pessimistische toekomstbeschouwingen, die algemeen voor het artikel rubber overheerschend zijn. Bovendien bestaat voortdurend bij het publiek de vrees, dat te eniger tijd verschillende plantages de behoefte zullen gevoelen door uitgiffen van obligatieleeningen of door vergrooting van hun aandeelenkapitaal te voorzien in de dringende behoeften aan werkkapitaal, hetgeen, wellicht niet in betere tijden, doch stellig wel voorloopig, de *earning-capacity* van vele ondernemingen zal doen verminderen.

De tabaksafdeeling was, voor zooverre althans van eenige stemming bij den uiterst geringen handel sprake kan zijn, vast van toon. Hiertoe werkte ook mede het vooruitzicht op een tabaksinschrijving te Amsterdam op Woensdag 10 dezer, waar weliswaar zeer kleine partijen geveild zullen worden, die bovendien vermoedelijk reeds langen tijd zich in ons land bevinden, doch waarvan toch wel een stimulerende werking uitgaat, wijl hoogstwaarschijnlijk ook thans weder hooge opbrengstprijzen aanschouwd zullen worden.

De suikermarkt bleef zonder eenige interesse en zonder koersvariatiën van beteekenis. Men leeft ter beurze nog in afwachting van de resultaten der conferentie te Londen, aan welke besprekingen echter de Handelsvereniging „Amsterdam”, met hare exclusieve, doch voor de vennootschap niet onereus gebleken zakenpolitiek, niet schijnt deel te nemen. Het is dan ook voor de aandeelen dezer onderneming, dat nog de grootste belangstelling bestaat. De aandeelen der bij de suikercultuur nauw betrokken Nederlandsch-Indische Handelsbank werden ook lager aangeboden.

	2 Juli.	5 Juli.	8 Juli.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	179 1/4	179 7/8	179 1/2	+ 1/4
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand. . . .	171	169 3/4	170 7/8	- 1/8
Rotterd. Bankvereniging	134 1/2	134	—	- 1/2
Amst. Superfosfaatfabriek	165 1/2	164 1/4	164 1/4	- 1 1/4
Van Berkel's Patent	158	150	143*	- 15
Insulinde Oliefabriek	217	220	222 1/2	+ 5 1/2
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand. . . .	105 3/4	105 3/8	105	- 3/4
Ned. Scheepsbouw-Mij.	156	156	159	+ 3
Philips' Gloeilampenfabriek	330	328	—	- 2
R. S. Stokvis & Zonen	513	509 1/4	510	- 3
Vereenigde Blikfabrieken	123 3/4	124	125 1/4	+ 1 1/2
Compania Mercantil Argent.	214	216	218	+ 4
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	109 1/2	106 3/4	105 1/2	- 4
Handelsver. Amsterdam	276	272	270 1/2	- 5 1/2
Holl. Transatl. Handelsver.	130	131	132	+ 2
Linde Teves & Stokvis	226 1/4	225	—	- 1 1/4
Van Nierop & Co's Handel-Mij	189 3/4	190	190	+ 1/4
Tels & Co's Handel-Mij	179	180	179 1/2	+ 1/2
Gecons. Holl. Petroleum-Mij	208 3/8	219 1/2	222 3/4	+ 14 3/8
Kon. Petroleum-Mij.	552 1/4	579	581	+ 28 3/4
Orion Petroleum-Mij.	79 3/8	81 7/8	82 1/2	+ 3 1/8
Steauna Romana Petr.-Mij	202 1/4	202 7/8	203 1/2	+ 1 1/4
Amsterdam-Rubber-Mij.	153	145 3/4	145 1/4	- 7 3/4
Nederl.-Rubber-Mij.	95	90 1/4	90	- 5
Oost-Java-Rubber-Mij.	195	183	188	- 7
Deli-Maatschappij	435 1/4	427	429 3/4	- 5 1/2
Medan-Tabak-Maatschappij	182 3/4	178 1/2	177 1/2	- 5 1/4
Senembah-Maatschappij	570	564	563	- 7

* ex claim.

De scheepvaartmarkt was voornamelijk voor de Indische lijnen zeer vast gestemd, in verband met het voor enkele

dagen gepubliceerde verslag der Java-China-Japan Lijn. Ook de overige soorten echter ontmoetten goede vraag, als gevolg van het uitvaren van het convooi, het vertrek uit New York van het s.s. „Nieuw-Amsterdam” en de aankomst van het s.s. „Hollandia”. Ook verluide, dat de schepen der Noordzeevaart, i.c. enkele vaartuigen van de Hollandsche Stoomboot-Maatschappij en de „Markelo” van de Stoomvaart-Maatschappij „Noordzee” stoomklaar lagen, waardoor de koersen van de betrokken aandelen vrij sterk konden monteeren. Voor eerstgenoemde echter in veel geringer mate, daar men algemeen de gunstige verwachtingen reeds in het actueele peil verdisconteerd acht.

	2 Juli.	5 Juli.	8 Juli.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	368	370	369 1/2	+ 1 1/2
„ „ „ gem.eig.	351	354	354	+ 3
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij . .	268	268	—	—
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij. .	169 3/8	168 3/4	166 1/2	- 3 1/8
Hollandsche Stoomboot-Mij. .	220	221 7/8	222 1/2	+ 2 1/2
Java-China-Japan-Lijn	273	280 1/2	283 1/2	+ 10 1/2
Kon. Hollandsche Lloyd	164 1/4	163 1/4	162	- 2 1/4
Kon. Ned. Stoomboot-Mij. . . .	231 1/2	229 3/4	230	- 1 1/2
Kon. Paketvaart-Mij.	249	255 1/8	259	+ 10
Maatschappij Zeevaart	280 1/2	280 1/2	—	—
Nederl. Scheepvaart-Unie . . .	247 7/8	250 1/8	251 1/2	+ 3 5/8
Nievelt Goudriaan	444 3/4	439 1/2	—	- 5 1/4
Rotterdamsche Lloyd	245	248	248 1/2	+ 3 1/2
Stoomv.-Mij. „Nederland” . . .	243 3/4	244 1/2	247 1/2	+ 3 1/2
„ „ „Noordzee”	197 3/4	202	204 1/2	+ 6 3/4
„ „ „Oostzee”	310 1/2	314	315 1/2	+ 5

De Amerikaansche markt toonde niet veel levendigheid, doch legde wel een prijshoudende stemming aan den dag. Vooral voor aandelen Anaconda bestond op enkele dagen vrij flinke vraag, waardoor de koers zich uitstekend kon handhaven en zelfs nog eenigszins kon monteeren. Ongetwijfeld staat dit in verband met de hierboven gereleveerde verhooging van den maximum-prijs voor koper te New York.

	2 Juli.	5 Juli.	8 Juli.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	73	74	73 13/16	+ 13/16
Anaconda Copper	130 1/16	131	133	+ 2 16/16
Un. States Steel Corp.	89 9/16	90 7/16	91 1/8	+ 1 16/16
Atchison Topeka	82	80 3/8	81 1/2*	- 1/2
Southern Pacific	79 13/16	79 13/16	—	—
Union Pacific	119 7/16	119 7/16	118 3/4	- 1 1/16
Int. Merc. Marine afgest.	30 1/16	29 13/16	30 1/2	+ 7/16

* ex dividend.

2 Juli, 5 Juli, 8 Juli. ^{Rijzing of daling.}
 Int. Merc. Mar. afgest. prefs. 101 3/8 102 1/8 102 13/16 + 1 1/16
 De geldmarkt bleef ruim; prolongatie circa 3 pCt.

**GOEDERENHANDEL.
GRANEN.**

9 Juli 1918.

Tot op het oogenblik, dat de berichten uit Engeland gaan, wordt slechts van gunstige oogstvooruitzichten gesproken. In andere landen van Europa is men niet zoo optimistisch gestemd, aangezien vrij algemeen het weer te droog en te koud is geweest. Verschillende gewassen hebben daardoor geleden en zijn bijzonder laat, zoo ook in ons eigen land. Een goede nazomer is noodig om nog een behoorlijk gewas te kunnen verwachten. Wat de exportlanden buiten Europa betreft, in de eerste plaats Noord-Amerika, uit de afwezigheid van belangrijke berichten moeten wij opmaken, dat de oogstvooruitzichten onveranderd goed zijn. Voor het eerst zien wij in de laatste dagen de nieuwe oogstbeweging uitgedrukt in de cijfers van de aanvoeren in de westelijke plaatsen. Deze zijn plotseling ruim verdubbeld en zijn nu grooter dan omstreeks denzelfden tijd verleden jaar. Toch is de zichtbare voorraad van tarwe, die feitelijk geheel verdwenen was, nog niet hersteld, maar ongetwijfeld is dit niet uitsluitend het gevolg van de inderdaad kleine voorraden in het land, doch ook van het feit, dat de tarwe zoo spoedig mogelijk tot meel vermalen wordt en de export hoe langer hoe meer in den vorm van meel plaats vindt. Begin Juni schatte een Amerikaansch autoriteit nog, dat er toen ca. 750.000 tons tarwe voor export beschikbaar was, hetgeen zeer zeker een zeer voldoende hoeveelheid is. De laatste uitvoercijfers, die wij ontvingen van tarwe, zijn buitengewoon klein, die van meel worden niet gegeven, doch zijn ongetwijfeld veel grooter. Toch gelooven wij, dat de Geallieerden op het oogenblik verreweg het grootste deel van hun tarwe uit Argentinië betrekken.

Van den oogst in laatstgenoemd land is feitelijk geen nieuws. De prijzen blijven vrijwel stationnair met eerder een stijgende dan een dalende tendens.

Buitenlandsche granen in Nederland.
 De „Hollandia” is binnengekomen met tarwebloem en maïs, terwijl ook de „Nieuw Amsterdam” met een kleine 10.000 tons tarwebloem van New York naar hier onderweg is. Het is te hopen, dat deze verschepingen mogen voortgaan, ook nadat de 100.000 tons bereikt zijn, die ons aanvankelijk zijn toegezegd.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Juli	Mais Juli	Haver Juli	Tarwe Aug.	Mais Aug.	Lijnzaad Aug.
6 Juli '18	230	152 1/2	70 3/8	12,40	5,65	24,90
29 Juni '18	220 ³⁾	147 7/8	74	12,60 ⁴⁾	5,45 ⁴⁾	24,20 ⁴⁾
6 Juli '17	212	154 7/8 ³⁾	66	18,20 ⁴⁾	11,45 ⁴⁾	22,50 ⁴⁾
6 Juli '16	103 1/8	76 1/2	38 5/8	7,05	4,20 ⁴⁾	11,85
6 Juli '15	105 1/2	74	44 3/4	12,10 ⁴⁾	4,85 ⁴⁾	11,30 ⁴⁾
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ offic. vastgest. locoprijs ⁴⁾ per Juli ⁵⁾ per September.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	8 Juli 1918	1 Juli 1918	8 Juli 1917
Tarwe	572,50 ¹⁾	572,50 ¹⁾	588,— ¹⁾
Rogge (No. 2 Western)	—	—	nom.
Mais (La Plata)	—	—	345,— ¹⁾
Gerst (46 lb. feeding)	—	—	nom.
Haver (inlandsche)	20,— ¹⁾	20,— ¹⁾	22,50 ¹⁾
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad)	—	—	225,— ¹⁾
Lijnzaad (La Plata)	—	—	nom.

¹⁾ Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor verbruik in Nederland.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	30 Juni—6 Juli 1918	Sedert 1 Jan. 1918	Overeenk. tijdvak 1917	30 Juni—6 Juli 1918	Sedert 1 Jan. 1918	Overeenk. tijdvak 1917	1918	1917
Tarwe	—	1.944	243.231	—	2.920	38.227	4.864	281.458
Rogge	—	—	8.465	—	—	—	—	8.465
Boekweit	—	—	2.314	—	—	—	—	2.314
Mais	—	—	98.771	—	1.250	67.438	1.250	166.209
Gerst	—	—	30.600	—	—	11.886	—	42.486
Haver	—	—	10.025	—	—	27.269	—	37.294
Lijnzaad	—	—	8.322	—	—	7.560	—	15.882
Lijnkoek	—	—	34.078	—	—	27.785	—	61.863
Tarwemeel	—	756	18.259	—	1.950	3.051	2.706	21.310

AANVOEREN in tons van 1000 K.G. voor België.

Tarwe	—	124.249	219.696	—	—	—	124.249	219.696
Mais	—	79.368	10.208	—	—	—	79.368	10.208
Rogge	—	5.174	—	—	—	—	5.174	—
Tarwemeel	44	4.266	—	—	—	—	4.266	—
Gerst	—	13.347	667	—	—	—	13.347	667

SUIKER.

De berichten over den stand der bietvelden blijven gunstig luiden.

De voorraden in de voornaamste Britsche havens waren op 17 Juni als volgt:

	1918	1917	1916
London	81.713	22.847	22.227 tons
Liverpool	27.816	25.517	13.560 "
Clyde	30.853	7.598	13.927 "

Totaal 140.382 55.962 49.714 tons

De prijzen ondergingen in de voornaamste consumptielanden geen verandering.

Op Java werd de notering voor Superieur teruggebracht tot f 6,—, en voor No. 12/14 tot f 5,— doch de meeste verkoopters hebben in afwachting van het resultaat der op het oogenblik gevoerde onderhandelingen tusschen verkoopters en koopers naar Java de instructie geseind om voorloopig niets te verkoopen.

De uitvoeren in Mei bedroegen 136.000 tons tegen 57.000 tons verleden jaar. In het zeer verblijvend ditjarig cijfer zijn verschillende ladingen begrepen, die wegens de moeilijkheden met de geallieerde landen niet eerder mochten uitvoeren.

Cuba-statistiek:	1918	1917	1916
Ontv. der week tot 15 Juni	51.154	35.367*	19.742 tons
Totaal sedert 1 Dec. 1917	2.836.618	2.453.207	2.757.247 "
Werkende fabrieken....	53	?	20
Export der week 11 Mei	99.958	90 053 tons
Totaal v. 1 Dec. '17-30 Apr. 1918	1.133.222	1.279.111	1.419.281 "
Exp. U. K. 1 Jan.-11 Mei	244.569	350.511	301.650 "
„Frankr. 1 „ 11 „	7.400	24 376	65.771 "
Totaal voorraad 13 „	1.079.025	737.649§	942.333 "

* 6 havens. § Tot 30 April.

RUBBER.

Nog altijd is in de positie der rubbermarkt geen kentering merkbaar. In het begin der week was de stemming flauw en liepen de noteringen iets terug, doch daarna werd de markt wat vaster en de week sluit zoo goed als onveranderd.

	Prima Hevea Crêpe loco/Sept. 2/3 2/3 2/3 3/4 1 d. lager. 3/1 1/2
„ „ Oct./Dec. 2/4
smoked Sheets 1 d. lager.
Hard cure fine Para

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).¹⁾

	8 Juli '18	1 Juli '18	24 Juni '18	9 Juli '17	8 Juli '16
New York voor Middling ..	31,70 c	31,90 c	30,45 c	27,20 c	13,15 c
New Orleans voor Middling	30,— c	31,— c	31,— c	25,88 c	13,— c
Liverp. v. Good Midd. Americ.	23,07 d	23,17 d	22,92 d	19,25 d ¹⁾	8,08 d ¹⁾

¹⁾ Middling.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '17 tot 5 Juli '18	Ooreenkomstige perioden	
		1916-'17	1915-'16
Ontvangsten Gulf-Havens..	6192	7101	7446
„ Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië			
„ „ 't Vasteland.	4145	2227	2452
„ „ Japan etc...			
Voorraden in duizendtallen	5 Juli '18	5 Juli '17	5 Juli '16
Amerik. havens.....	1044	738	725
Binnenland.....	790	506	415
New York.....	—	61	157
New Orleans.....	—	203	196
Liverpool.....	241	353	639

WOL.

De Engelsche regeering heeft zich van de wolproductie van Australië verzekerd tot een jaar na afloop van den oorlog. De gevolgen van den oorlog op den in- en uitvoer van het Vereenigd Koninkrijk zijn in het volgend staatte waar te nemen.

Invoer
Gekamde en gekaarde wol

	Januari-Mei 1918	13.651 Eng. £	5.378.800 Eng. £
idem 1917	78.737	11.763.200	„ „
idem 1916	279.488	12.246.800	„ „
idem 1915	146.592	4.888.800	„ „
idem 1914	12.290.064	22.768.100	„ „
idem 1913	14.113.023	23.309.100	„ „

STEENKOLEN.

Newcastle, Mei/Juni 1918.

Er zijn weinig vrije kolen aan de markt, dientengevolge worden voor de disponibele hoeveelheden zeer hoge prijzen gevraagd.

Voor Gezeefde Northumberland kolen, Juli/Augustuslevering, wordt thans 65/- genoteerd; deze prijs geldt zoowel voor Blyth als Tyne Primes, terwijl voor tweede en derde soort tot 60/- gevraagd wordt.

Ook naar Durham Gaskolen is zeer veel navraag; de speciale soorten vragen 50/-, eerste soorten Tyne Primes 45/- en tweede soorten 35/- tot 42/6.

In Schotland stegen de prijzen verder. Voor eerste klasse Lothian wordt 55/-, voor eerste klasse Fifeshire 60/- gevraagd; derde klasse Fifeshire noteeren van 45/- tot 50/-. Tengevolge van de groote vraag voor binnenlandsche consumptie zijn gewasschen nootjes voor export bijna niet verkrijgbaar. De laadturn is zoowel in Leith als Methil zeer onzeker en een prompte expeditie kan niet worden gegarandeerd.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
8 Juli 1918..	nom.	122.-/-	340.-/-	30.10/-	52.-/-
1 „ 1918..	nom.	110.-/-	332.-/-	30.10/-	52.-/-
6 Juli 1917..	nom.	130.-/-	245.17/6	30.10/-	—.-/-
7 Juli 1916..	nom.	91.-/-	173.-/-	27.17/6	44.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

BANKA-TIN.

In Nederlandsch-Indië zijn in Mei 1918 verkocht 25.800 pikols Banka-tin. De opbrengst daarvan bedroeg ongeveer f 5.800.000,—.
(St.ct.)

VERKEERSWEZEN.**SCHEEPVAART**

8 Juli 1918. In de afgelopen week bleef de vrachtenmarkt ongewijzigd.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/ R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
1/6 Juli 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
24/29 Juni 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
2/7 Juli 1917	—	—	f 7,—	30/-	f 52,25	140/-
3/8 Juli 1916	—	—	„ 13,—	8/9	„ 110,—	151/3
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
1/6 Juli 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	Kr.190
24/29 Juni 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	„ 190
2/7 Juli 1917	69/-	101/3	150/-	110/-	—	„ 190
3/8 Juli 1916	34/-	72/-	90/-	45/-	f 6,50	„33.50
Juli 1914	fr 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (ruïst)	Vladivostok West Europa	Chit West Europa (salpeter)
1/6 Juli 1918.....	275/-	500/-	—	185/-
24/29 Juni 1918.....	275/-	500/-	—	185/-
2/7 Juli 1917.....	350/-	450/-	—	180/-
3/8 Juli 1916.....	92/6	145/-	—	140/-
Juli 1914.....	14/6	16/3	25/-	22/3

DE TWENTSCHE BANK

Amsterdam - Rotterdam - 's-Gravenhage - Utrecht

Maandstaat op 30 Juni 1918

DEBET

Aandeelhouders nog te storten	f	1.784.700,—	
Deelneming in de firma's:			
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen			
B. W. BLIJDENSTEIN Jr., te Enschede			
LEDEBOER & Co., te Almelo, f 7.892.187,50, waarvan in geld gestort	„	6.342.187,50	
Deelneming in bevriende Bankinstellingen f 4.548.148,60, waarvan in geld gestort	„	3.077.648,60	
			f 11.204.536,10
Fondsen van Aandeelhouders te Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht....	„	31.244.100,—	
Fondsen door ons gedeponeed voor rekening van bevriende instellingen	„	4.020.500,—	
Kassa, Wissels en Coupons	„	53.971.828,48½	
Nederlandsche Staatsleeningen	„	676.971,56	
Nederlandsche Schatkistbiljetten en Schatkistpromessen	„	40.225.983,45	
Daggeldleeningen	„	3.800.000,—	
Saldo's bij Bankiers:			
beschikbaar voor eigen gebruik	f	2.310.642,46	
voor rekening van derden	„	16.772.487,58	
gereserveerd voor geopende credieten	„	3.228.507,08	
			f 22.311.637,12
Prolongatiën gegeven	„	8.193.875,—	
Eigen Fondsen en Syndicaten	„	3.352.520,25	
Credietvereniging	f	24.785.856,90½	
Af: loopende Promessen	„	2.200.000,—	
			„ 22.585.856,90½
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldo's Rek. Crt.	f	33.800.976,54	
Af: loopende Promessen	„	2.045.000,—	
			„ 31.755.976,54
Voorschotten op Consignatiën	„	394.640,67	
Gebouwen en Safe Deposit	„	2.727.825,86½	
			„ 2.727.825,86½
			f 236.466.251,94½

CREDIT

Kapitaal	f	21.952.000,—	
Reservefondsen	„	8.199.877,—	
Waarborgfonds Credietvereniging	„	3.009.622,50	
Reserve Credietvereniging	„	2.662.066,18	
			f 35.823.565,68
Zieken- en Pensioenfondsen	„	244.873,28½	
Aandeelhouders voor gedeponeede fondsen als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B	f	1.784.700,—	
in Leendepôt	„	33.479.900,—	
			„ 35.264.600,—
Deposito's	„	47.845.355,94½	
Prolongatie-Deposito	„	3.163.855,39	
Saldo te ontvangen en te leveren fondsen	„	933.378,46½	
Saldo's in Rekening-Courant	„	77.620.874,89	
„ „ „ voor gelden in het Buitenland ..	„	16.772.487,58	
„ „ „ Credietvereniging	„	9.502.117,12	
			„ 103.895.479,53
Te betalen Wissels	„	7.254.326,95	
Diverse Rekeningen	„	2.040.816,70	
			„ 2.040.816,70
			f 236.466.251,94½

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM.

Telefoon 3600

'S-GRAVENHAGE

Telefoon H 280, 300

GRONINGEN

Telefoon 1555

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc.,
in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie, ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.

PROSPECTUS GRATIS.

NEDERLANDSCHE GRONDBRIEFBANK

HEERENGRACHT 495, AMSTERDAM

5 pCt. Obligatiën (Grondbrieven) tegen Beurskoers
Gecertificeerd door de Centrale Trust-Compagnie

Verkrijgbaar in stukken van f 2500,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,—
op elk goed effectenkantoor

GEBROEDERS CHABOT

ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Ver-
koop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal-, e. a. verzekeringen
van elken aard.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD

AMSTERDAM

Geregelde
Passagiers- en Vrachtdienst
met nieuwe, moderne
post-stoomschepen

TUSSCHEN

AMSTERDAM

EN

ZUID-AMERIKA

VIA

NEW YORK

UNIE BANK

voor

Nederland en Koloniën
AMSTERDAM

Agentschappen in Indië:

BATAVIA, SOERABAYA,
BANDOENG,
MEDAN EN WELTEVREDEN

Agentschap in Nederland:

TILBURG

Javasche Cultuur Maatschappij

gevestigd te AMSTERDAM

Maatschappelijk Kapitaal (geheel geplaatst) f 5.000.000,—
Statutaire Reserve (sub 31 Dec. 1916) . . . „ 800.000,—

UITGIFTE van
2500 6 pCt. Obligatiën
elk groot f 1000,—

De ondergeteekende bericht, dat zij op

- VRIJDAG 12 JULI 1918

tot des namiddags 4 uur

inschrijvingen zal aannemen op bovengenoemde 2500 Obligatiën,
tot den koers van 100 pCt. bij hare kantoren te AMSTERDAM en
's-GRAVENHAGE, waar prospectussen en inschrijvingsbiljetten
verkrijgbaar zijn.

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM, 8 Juli 1918.

Wm H. MÜLLER & Co.

REEDERS EN KOOPLIEDEN

HOOFDKANTOOR: 's-GRAVENHAGE

HOLLAND-AMERIKA LIJN

GEREGELDE AFVAARTEN TUSCHEN
ROTTERDAM en NEW YORK, BOSTON, PHILADELPHIA,
BALTIMORE, NEWPORT NEWS, NORFOLK, SAVANNAH,
NEW ORLEANS, CUBA, MEXICO en NEW YORK-JAVA.

Voor inlichtingen wende men zich tot de
HOLLAND-AMERIKA LIJN, WILHELMINAKADE, ROTTERDAM

Scheepvaart- en Steenkolen-Maatschappij — Rotterdam

Filialen: AMSTERDAM — IJMUIDEN — LEEUWARDEN — HARLINGEN

ENGELSCH STEENKOLEN

GEREGELDE LIJNEN VICE-VERSA:
ROTTERDAM—LONDON; ROTTERDAM—HULL/GOOLE; ROTTERDAM—NEWCASTLE;
ROTTERDAM—LEITH

VAN RIJN & Co
UTRECHT — POSTBUS 40

*EENIGE FABRIKANTEN
VAN DE UTRECHTSCH*

FIJNE TAFELMOSTERD

P. Clos & Leembruggen

LEIDEN

Opgericht 1 Mei 1766

Tel. Intercomm. 370
Telegr.-Adres: CLOS

Sajetten en Wollen
Garens voor Hand-
en Machinebreien

R. S. STOKVIS & ZONEN Ltd - ROTTERDAM

Groote voorraden van artikelen op industriëel gebied

De Erven de Wed. J. van Nelle

ROTTERDAM

Tabaks- en Sigarenfabrieken
Koffiebranderij - Theehandel

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

ANNO 1616

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

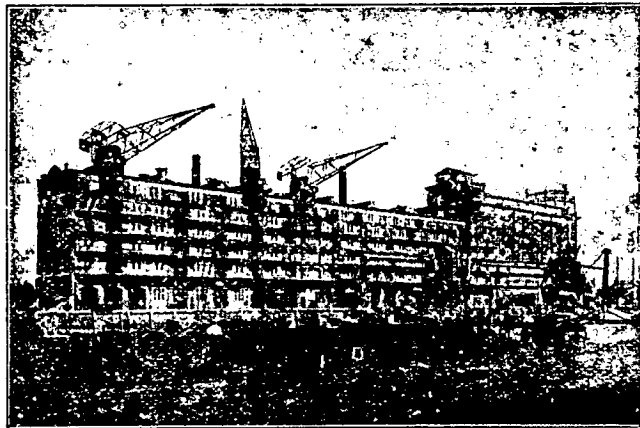
BLAAUWHOEDENVEEM - VRIESSEVEEM

AMSTERDAM ROTTERDAM ANTWERPEN

EXPEDITEURS

MAATSCHAPPELIJK
KAPITAAL:
f 10.000.000,—

EXPEDITIE
IN- EN UITKLARING
ASSURANTIE

PAKHUIS EN SILO-GEBOUW „ST. JOB”, ROTTERDAM
BEËEDIGDE WEGERS EN METERS

RESERVE-
FONDSSEN:
f 1.639.297,15½

RUBBER-
ETABLISSEMENT
KINA-ETABLISSEMENT

BEWARING VAN KOOPMANSGOEDEREN TEGEN UITGIFTE VAN
„CEDULLEN AAN TOONDER”

WELKE LEVERBAAR EN BELEENBAAR ZIJN

MODERNE KOEL- EN VRIESINRICHTINGEN TE AMSTERDAM EN ROTTERDAM VOOR HET OP LAGE
TEMPERATUREN BEWAREN VAN AAN SPOEDIG BEDERF ONDERHEVIGE LEVENSMIDDELEN EN HANDELSWAREN.

CORRESPONDENTEN:

TE LONDEN: BRITISH BLAAUWHOEDENVEEM, LTD., 1 MINCING LANE, E.C.
BIJKANTOOR TE LIVERPOOL.

IN NED. INDIË: „HET INDISCHE VEËM” EN „DE SCHEEPSAGENTUUR”, BATAVIA, ENZ.

DELFT

J.C. GOUDRIAAN'S
INDUSTRIE- EN EXPORT-MIJ

MOTORLOCOMOTIEVEN
TRANSPORTWAGENS
VOOR ALLE DOELEINDEN

AANLEG VAN
FABRIEKSSPOOR

— SPOORWEGMATERIEEL —

DIRKZWAGER'S SCHEEPSAGENTUUR

MAASSLUIS EN HOEK VAN HOLLAND

Belasten zich met het rapporteeren van schepen en het
behandelen van scheepszaken op den Nieuwen Waterweg

NIEUWE BERGING-MAATSCHAPPIJ MAASSLUIS

Contracteeren voor het bergen van gezonken schepen en
ladingen, op de rivieren en buitengaats; belasten zich met
het instellen van duikeronderzoek, enz. enz.

NEDERLANDSCH - TRANSATLANTISCHE HYPOTHEEKBANK TE AMSTERDAM

WERKT IN CANADA MET EIGEN KANTOREN
DIRECTIE: J. MEES TE AMSTERDAM, L. DROOGLEEVER FORTUYN TE WINNIPEG

5 en 6% **PANDBRIEVEN**
IN STUKKEN VAN f 1000,—, f 500,— EN f 100,—
AFGIFTE TEGEN BEURSKOERS

MARX & Co's BANK

ROTTERDAM, Zuidblaak 56
's-GRAVENHAGE, Kneuterdijk 13

KAPITAAL f 8.000.000,— VOLGESTORT

Directie: P. J. VAN OMMEREN, Jhr. D. F. REUHLIN, S. S. BOSMAN JR.

Raad van Commissarissen: Mr. J. A. LOEFF, J. RIJPPERDA WIERDSMA, A. C. MEES en Mr. A. J. MARX